

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, prilicno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopisne sprejeme le podpisane in nadstropje frankovane.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		v inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—		
6	60—	72—	108—		
3	30—	36—	54—		
1	10—	12—	18—		

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakazilu. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

K ORIJENTSKI MIROVNI KONFERENCI.

Konferenca v Lausanni, ta redni mednarodni sanacijski poskus, ne vzbuja več onega zanimanja, s katerim so sledili evropski narodi vsem dosedanjim konferencam. Menda so se ljudje naveličali teh nestetih gospodarskih, političnih in reparacijskih diplomatskih pogajanj, ali so pa prišli do spoznanja, da je najbolje prepušiti času, da uredi nenormalne povojne razmere v Evropi. Grško-turško orožje je izzvalo ta novi diplomatski dvoboj, ki se vrši to pot v majhnem švicarskem mestu, ne med Grško in Turčijo, pa tudi ne med Anglesko in Francijo, kot trdijo nekateri tuji časopisi, marveč v temeljnih potezih med zapadno Evropo z ene strani in komunistično Moskvo z druge. Kemalistična Turčija, vprašanje bolgarskega izhoda na morje, interesi balkanskih držav, Dardanele in kolonijalna politika antante, vse to so le v raznih krajih in v različni tla zasajene osi skupnega kolesa povojne evropske politike, ki se suče neprestano v isti smeri, obstane zdaj na eni, zdaj zopet na drugi konferenci, temeljno in bistveno težisce tega sukanja pa je bilo in ostane borba med kapitalom in komunizmom. Kot za časa konference v Genovi in pozneje v Haagu, tako je tudi ob priliki sedanje konference nastop zapada proti sovjetom, če tudi ne složen in enoten, kakor bi bilo pričakovati, vendar pa v bistvu isti kot je bil od onega dne, ko so zapadne države spoznale, da je boljše življenje v Rusiji politična bolezen, ki jo mora preboleli ruski narod brez operacije. Ne vmešavati se v notranje zadeve drugih držav, ne širiti komunistične propagande med evropskimi narodi, z drugo besedo, ne razkrajati edinstva in ne siliti že itak v težkem položaju nahajajočega se ljudstva v popolno propast, to je glavna zahteva, ki jo stavlja Evropa sovjetom kot predpogoji za njihovo priznanje de iure. Zahteva glede poravnania carskih dolgov je za sedaj samo principijelna značaja, kajti finančni položaj današnje Rusije izključuje vsako misel o praktični rešitvi tega vprašanja. Bolj važna je seveda klavzula konservativnega angleškega kabineta, ki zahteva, da mora biti v Rusiji obnovljena demokratska vlada, ali pa naj da Moskva tozadevne politič. kompenzacije. Sovjeti pa,

ki se dobro zavedajo, da bi to pomenilo konec njihovih nad, ki jih goje že od začetka in ki so jim temelj vsega političnega delovanja, da bi se z ugoditvijo tej kardinalni zahtevi de fakto odrekli vsakemu pričakovanju svetovne revolucije, odločno odbijajo misel o politični smrti in se skušajo obdržati na svojem položaju z vsemi mogočimi sredstvi.

Sedanja mirovna konferenca, ki ne bo prinesla Evropi nobenih posebnih ne gospodarskih kakor tudi ne političnih izprememb, izvzema turško restavracijo v Evropi, pa navaja na misel, da bo imela ona za politični razvoj v bodoče vendarle važne posledice. Turčija se čim dalje bolj boji, da ji dogodki ne natvezijo poleg antante še druge nevarne sile na vrat in to je zveza balkanskih držav. Zato je angorska diplomacija napela druge strune, ki so že zapele od vseh strani. Stambolijski, ki je v Beogradu sondiral tla za eventualno pridružitve Bolgariji k tej protiturški zvezi, si je na poti v Lausanno nekoliko premislil in je v pogovoru s predsednikom sovjetske delegacije Vorovskim izjavil, da so vesti o namenu Bolgarije stoniti v zvezo balkanskih držav, popolnoma neutemeljene. Z druge strani pa je izjavil Vorovski, da bo sovjetska Rusija odločno odpirala turške zahteve posebej glede vprašanja morskih očin. In Radek ni še v »Pravdi«, da Rusija namerava kemalistom samo zato, ker Turčija lahko postane glavni nosilec revolucije na vzhodu. Diplomatični zastopnik angorske vlade v Berlinu Nuri beg pa je izjavil, da kemalisti niso sklenili pogodbe z boljševiki iz morebitne simpatije napram sovjetskemu režimu, marveč zato, ker smatrajo sedanjost sovjetsko vlado kot pravo vlado Rusije, ki se je odrekla zasedbi Dardanele. Kemalisti dvomijo, da bi druga vlada, ki bi zamenjala boljševiško, storila Turčiji isto uslugo, zato pa so obljubili sovjetom, da ne bodo dovolili v Carigradu nobene politične organizacije, naperjene proti sedanji ruski vladi in da bodo likvidirane takoj ko zasede mesto vse obstoječe protisovjetske organizacije.

Kratkoma, družba med kemalisti in sovjeti stopa od dne do dne bolj v ospredje. Ta družba je začela vzbujati zanimanje uradne Bolgarije

in ni izključeno, da bodo čutili diplomatske potrebe sklicati novo, čim bo končana sedanja mirovna konferenca. Tri glavne sile nastopajo v diplomatski borbi v Lausanni. Antanta kot najmočnejša, ki se je pod pritiskom dogodkov udeležila konference v polnem medsebojnem sporazumu, mala antanta kot merodajni politični faktor v centralni Evropi, ki skuša v zadnjem času pridobiti na svojo stran tudi Grško in Bolgarijo, in pa sovjetska Rusija s kemalisti, ki sicer še ni nevarna politična sila, vendar pa lahko v doglednem času temeljito izpremeni sedanje politično konstelacijo. Velešile ščitijo svoje interese, ki se strinjajo, v kolikor gre za čisto protiturški nastop, z interesi male antante, sovjetska Rusija pa je bila in ostane sovražnica obeh. In če upoštevamo dejstvo, da razpolaga ta sovražnica z dobro oboroženo armado, ki šteje okrog 850 tisoč mož, poleg mnogoštevilnega kadra, kmetov in delavcev, ki so sposobni nositi orožje, nam postane jasno, da tudi sedanja konferenca ne bo odstranila nevarnosti nove vojne, marveč ona bo le nova etapa na težki poti političnega, gospodarskega in kulturnega padanja, ki jo je nastopila povojna Evropa.

Nemška raznarodovalna društva.

Nemci so bili neutrudljivi in iznajdljivi v sredstvih, da čimprej ponemčijo takozvane Alpejske dežele t. j. Slovence. Ta smoter so predvsem zasledovala razna nemška društva, od katerih sta bili najbolj znani in agilni nemški »Schulverein« in »Südmark«. Obe društvi sta v Jugoslaviji razpuščeni, njuno premoženje pa je konfiscirano v prid državi.

Isti cilj kot »Südmark« sta zasledovali še dve vsenemški instituciji, od katerih si je ena izbrala obliko »registrovane zadruge z omejeno zavezo« pod imenom »Deutsche Heimstättenbank«, druga pa obliko društva pod imenom »Heimstatt für Bodenschutz und Besiedlung«. V javnosti sta obe instituciji nastopali pod imenom »Heimstatt«. Po preobratu se je hotelo onemogočiti nadaljnje poslovanje vseh nemških bojnih organizacij, tako tudi delovanje društva »Heimstatt« in zadruge »Heimstättenbank«. Ker pa vsled

Kar se tiče pozitivnega delovanja same konference, ki bo najbrž končana še pred Božičem — vsaj tako želi Francija, — lahko omenimo, da bo energičen nastop velesil in solidarnost male antante preprečila namen kemalistov, razširiti svoj vpliv ne samo na Carigrad, temveč tudi na Dardanele in odgovarjajoči del balkanskega polotoka in da kake resne izpremembe statusa quo na Balkanu ni pričakovati. Glavno vprašanje je seveda svobodna vožnja skozi Dardanele in tu antanta ne bo popustila, pa naj se kemalisti še tako prizadevajo zapreti ji pot do orientalskih narodov in paralizirati s tem njihovo kolonijalno politiko. Na tem stališču stoji tudi fašistiška vlada v Italiji, kajti Mussolini je izjavil glede Turčije, da ji je treba odločno povedati: »Do tu in niti koraka dalje!« Bolgariji in naši državi mora biti zagotovljen izhod na morje in v tem oziru bo konferenca morala ugoditi njihovim zahtevam, če hoče vsaj začasno pomiriti razburjene duhove. Razna manj važna vprašanja o turških dolgovih, o razorožitvi otokov v Egejskem morju, o zaščiti narodnih manjšin itd., ki bodo zavzela največ časa, bodo rešena tudi to pot le na papirju, kot se je to dogajalo že nešteto krat.

menski pogodbi in da je tudi zaradi tega nična, — nastopa torej s sličnimi tožbami, kakor jih je vložil »Schulverein« proti nekaterim kupcem, a so bile, kakor slišimo pri Stolu sedmorice v Zagrebu odbite, češ da je to društvo v naši državi razpuščeno, torej sploh ne more tožiti.

S tem se kupci jako vznemirjajo in sploh cela javnost, obenem pa trpi ugled naše državne oblasti, o kateri sodi sodišče, češ da državna oblast ni bila upravičena k prodaji in da vsled tega tudi kupci niso mogli pridobiti lastninske pravice. Toži se torej kupce, ki so zemljišča kupili od državne uprave v dobri veri, kupnino tudi že plačali in se od njih tožbenim potom zahteva, da morajo vrniti zemljišča zadruzi »Heimstättenbank« ne oziroma se na kupnino, katero so kupci plačali in jo je država odkazala »Upravi fondova« v Beogradu.

Tožeča stranka se v svoji tožbi opira na razsodbo Stola sedmorice v Zagrebu, ki je v pravi delniško pivovarno Laško in pivovarno Puntigam izrekel sodbu, da je mirovna pogodba merodajna za vse državljane in da so torej vsi pravni čini, ki so proti senžermenski pogodbi, nični. Ako bi ostalo sodišče dosledno pri taki judikaturi, potem bi prišlo do tega, da bodo sodišča odrekala ukrepom upravne oblasti pravno moč, oziroma da jih bodo razveljavljala. Nastal bi pravni kaos, zraven bi trnel ugled države in ljudstvo bi izgubilo vsako pravno sigurnost.

Da se že z vsega početka onemogoči vsako pravljanje, bi bilo potrebno, da se zadruga »Deutsche Heimstättenbank« kakor tudi društvo »Heimstatt« razpušči, a premoženje konfiscira. Razlogov za razpušitev dveh institucij je dovolj, ker oba zasledujeta cilje, ki so v direktnem nasprotju s cilji naše države.

»Deutsche Heimstättenbank« je po naslovu zadruge z omejeno zavezo ter bi morala vsled tega temeljiti na zadrurnem zakonu, toda pravila se nikakor ne vjemajo z naslovom. Že paragraf 1. pravil pravi: »be-zweckt die Erhaltung und Förderung des Gewerbes und der Wirtschaft des deutschen evangelischen Bauernstandes in den Alpenländern durch Gewährung billigen Kredites«. Paragraf 6. pa se glasi: »Aufnahmefähig sind alle männlichen oder weiblichen

I. Zupančič:

Miklavžev večer.

Sv. Miklavž v obleki zlati, škrtati črni in kosmati, z repi in rožički — o! v hišo pridejo nocoj.

Zunaj brije mrzla burja, okna so tesno zaprta. V kotu za pečjo je toplo. Tonček, Julči, Mimi in Vladko so se zbrali zgodaj jutraj. Cel dan niso šli nikamor. Abecednik in igrače so pospravili v omaro. Nocojsnja noč ima čudno moč. Z neba se spusti bradat mož v zlatem plašču in srebrni tiari. Z njim gredo angeli z belimi perotnicami in zlobni škrtatje z rožički na glavah, z dolgimi kosmatimi repi in visečimi, rdečimi jeziki. Gorje onemu, ki ni ubogal matere in očeta!

Tonček (prime Julči za roko): Tebi ne bo prinesel Miklavž zlatih orehov in rdečih jabolčkov nocoj. Pero si mi zlomila in zvezek polila s črnolim in novo knjižico si mi raztrgala. Mami sem te zadržal včeraj. Rekla je, da bo povedala Miklavžu, kako si poredna.

Julči (gleda potrdno brata in sestrič): Saj nisem bila poredna. Čnilo se je samo plehnilo. Lado je sam lekel, da nisem jaz kliva. Kajne Lado, da je les?

Vladko (kima skrivaj Tončku in Mimi): Ni res, ne. Ti si prebrnilo čnilo in meni si privežala včeraj dolgo nit na hrbet, da so se mi smejali vsi tovariši v šoli. Samo nam bo prinesel Miklavž, mnogo lepih daril nam bo prinesel. Tebe bo pa parkelj vzel. Uh, kako bo črn, pa roge bo imel še večje kot lani! Kajne, Mimi in Tonček, da bo res tako? Z repom bo pomagal, jezik bo povsili do kolena, roge bo nastavil Julči na prsa in hajdi v koš!

Vsi trije se primejo za roke, plešejo in pojo:

»Pridi, prid! črni škrtat, zgrabi Julči za ušesa, trga knjige, tre peresa, kar zavij poredni vrati!«

Julči (obraz ji leze narazen, skozi solze): Ne bo me vzel čnil moz, ne. Sklila se bom pod mamino posteljo, pa naj me isce, če hoce.

Tonček, Mimi in Vladko: Bo te vzel, bo. Povedali mu bomo, kam si se skrila, s šibo te bo spodil iz kottička in tlačil v malho, kjer bo polno porednih otrok. Zopet plešejo in pojo:

»Pridi, prid! k nam, bradač, vzemi v roke korobač; tri jezike, dva rožička — spod! Julči iz kottička.«

Julči (briše debele solze, ki ji drse po licu): Mama, mama! Plidi sem, dlaga mamica! Mene je stlah. (Joka.) Iz sedne sobe se prikaže mati. Njeno lice je objkano. »Kaj pa je zopet? Saj sem vam že jutraj govorila, da se ne smete pripraviti. Nocoj je Miklavžev večer. V nebesih in na zemlji vlada mir. Angeli se spuščajo z nebeskih višav in spremljajo sv. Miklavža na polnočno pot. Nocoj je samo peklo napovedalo porednim otrokom boj. Le pazite, da vas ne sliži parkelj, ki preži nocoj pred vsako hišo.«

Julči (stopi k materi in se je oklene): Mamica, kajne da me ne bo vzel parkelj? Lado plavi, da me boš ti dala čilnu stlico v kos. Pa lezice bo imel na glavi, plavi Lado. Oj mamica, mene je tako stlah! Saj bom plidna, nikoli več ne bom narajala. Kajne mamica, da boš lekla čilnu stlico, naj me pusti pli tebi?

Mati (objame in poljubi dete): Nič se ne boji, Julči! Sv. Miklavž ima usmiljeno srce. Pridne otroke ima vedno rad, porednim pa odpušča, če obljubijo materi, da se poboljšajo.

Julči (skriva glavo v materino krilo): Pa dalija bo tudi meni plinesel, kajne mamica? Puncsko bi tako rada, pa vozicek, ves, majhen, na stilih koleskih, da bom peljala puncsko k sosedovi teti. In olehov, zlatih olehov in ladic

jabolk mi bo prinesel dobli stlic. Kajne mamica?

Tonček, Mimi in Vladko (vlečejo mater za krilo od vseh strani): Nam tudi, mama, nam tudi! Mami lesenega kottička, meni vlak, ki bo vozil moje vojake-korenjake. Mami, meni (Mimi gleda mater v obraz in premišljuje): Veš kaj bo prinesel meni, mamica? Ne, ne veš. Jaz pa vem. Možička, debelega, mehkega. Usta bo imel velika, pa brez zob bo. Kadar ga bom pritiskala s prstom v trebuh, bo zajajal, iz trebuha mu bo pa skočil sladki bonbonček naravnost v moja usta. Ha, ha, ha, mamica. To bo lepo, kajne? Možička za vrat — cop, s prstom v trebuh — hop in bonbonček bo v ustih.

Tonček in Vladko (z resnim pogledom in ponosno dvignjeno glavo): Mida pa nočeva možička. Konja in vlak, pa sabljo, meni pa puško.

Julči (je splezala materi v naročje, boža jo in objema): Mamica, meni tudi debelega možička! Možička za vlat — cop, s prstom v trebuh — hop in . . . Mamica, kaj bo na lekel stlic, ce ga bom s prstom pritiskala v trebuh?

Mati (se obrača k steni in briše solze z oči): Poslušajte, otroci! Sv. Miklavž je bil bogat in dober gospod. Bil je mogočen, vladal je nad pekлом, vsi škrtatje so se ga bali, sam njihov poglavar mu je nosil plašč in zlato palico,

kadar sta hodila po zemlji. V nebesih so ga ljubili vsi svetniki in klanjali so se mu do tal, kadar je odhajal na zemljo. Nekoč pa so se uprli škrtatje v peklu. Zbrali so se, sklenili odreči sv. Miklavžu pokorščino in ukrasti mu vsa lepa darila, ki jih je nosil pridnim otrokom.

Tonček (s prestrašenim pogledom): Oh, mama, zakaj pa so škrtatje tako hudobni?

Mati gleda v tla in nadaljuje: Sv. Miklavž, ki vse ve, kar se godi v nebesih, v peklu in na zemlji, ki vidi v dušo slehnega človeka, je zvedel tudi, kakšne misli so se rodile v črnih dušah peklenških duhov. Zbral je svojo aneelo, ogrnil plašč z blestečimi biseri, pokril je sivo glavo z zlato tiaro, pogladil dolgo brado in spregovoril: »Dobri angeli! Zvesti moji nebeski služabniki! Petnajsto leto je minilo, ko ste me spremljali mimo osamljene hiše. Noč je bila na zemlji, le v siromašni izbi je trepetala luč. Tam je umrl starček. Ležal je na smrtni postelji, pri vznožju je klečala prva hči, nad vzglavjem umirajočega je plakala druga. Oče je odhajal in zapuščal hčerki brez koččka vsakdanjega kruha. Odprl sem okno in položil skrivaj bogato poročno darilo pod mizo. Oče je umrl, siroti je rešilo zlato darilo. Prva se je omožila z bogatim trgovcem. Imel je mnogo ladij na mor-

Bewerber deutscher Abstammung, die sich im vollen Besitze ihrer bürgerlichen Ehrenrechte befinden, desgleichen deutsche Vereine, Gemeinden, Genossenschaften und andere deutsche Körperschaften. Paragraf 16. se glasi: »Jedes Mitglied muß: 1. wenigstens einen Anteilsschein durch Einzahlung von 20 K erwerben, 2. einen fortlaufenden Jahresbeitrag von wenigstens 4 K leisten.« Paragraf 19. se glasi: »Genossenschaftler zahlen außer ihren Anteilsscheinen und laufenden Jahresbeiträgen für Zwecke der Genossenschaft noch Spenden mindestens 50 K, Vereine, Gesellschaften, Gemeinden und andere Körperschaften mindestens 100 K — so werden sie Gründer genannt. Wer ohne Mitglied der Genossenschaft zu sein, zu gleichem Zwecke auf einmal 200 K erlegt, wird ebenfalls Gründer.«

Iz teh določb je razvidno, da se tu ne gre za zadruge, temveč za društvo, katero pobira letno članarino, ki ima tudi svoje ustanovitelje (Gründer), ki pa niso niti člani zadruge itd. Nikjer se ne omenja, da bi zadruga imela namen, nakupovati in zopet prodajati zemljišča in jih dajati v zakup, pač pa ima to določbo društvo »Heimstatt«.

Ako pogledamo zemljiško knjigo, vidimo, da društvo »Heimstatt« nima niti enega zemljišča, pač pa jih ima »Deutsche Heimstättenbank«, a to z ozirom na kratek čas njenega obstoja razmeroma jako veliko. Tudi posojila raznim naseljencem je dajala le »Heimstättenbank«, ne pa društvo »Heimstatt«. Osebe v vodstvu obeh zavodov so bile iste.

Vidi se torej, da sta obe instituciji nastopali kot enota, da je nakup zemljišč v slovenskih krajih in naseljevanje luteranskih Nemcev na teh zemljiščih pravno vršila le »Heimstättenbank«, ki je tudi dajala razna posojila. Vselej vojne se je naseljevanje skoraj onemogočilo, nakup zemljišč na se je vršil še nadalje.

Vsakomur je torej jasno, da taka društva v naši državi ne smejo obstojati, — saj nam je bivša Avstrija, ki je imela v temeljnih državnih zakonih zajamčeno enakopravnost vseh narodnosti, razpustila našo Matico Slovensko in premoženje zaplenila. Ali naj mi trpimo, da bodo ta društva tudi v naši državi mirno in nemoteno nadaljevala svoje raznarodovalno delo?

Usmrtilen bolgarskih ministrov?

— Sofija, 4. dec. (Izv.) Bolgarska vlada je izdala ukaz, da se bivši ministri Gešov, Malinov, Danev in Kosturkov, ki so bili na podlagi ljudskega glasovanja spoznani za krive veleizdaje, takoj odvedejo iz sofijskih zaporov v težke ječe v Šumli.

— Sofija, 4. dec. (Izv.) Vest o eskortiranju štirih ministrov v šumlijske zapore je povzročila v krogih meščanskega bloka veliko vznemirjenje. Prepričani so, da bodo ti ministri usmrčeni in da je vlada Stambolijskega v tem oziru zavzela stališče grškega revolucionarnega odbora. Meščanski blok prosi za intervencijo veselil.

Mizice

za pisane strole iz hrastovega lesa z enim predalom ali žaluzijo.
The Rex No. Ljubljana.

ju. Kot beli labodi so plavale po morskih valovih v daljne tuje kraje, vozile so tujim narodom orožje za pobijanje zveri, vračale pa so se polne dragocene slonove kosti in kož ubitih zveri. Bogastvo trgovca se je kopičilo dan za dnem, dan za dnem je postajal močnejši. Imel je mnogo zvestih hlapcev, ki so mu bili pokorni kot psi gospodarju. Druga hči siromakega očeta je osrečila z mojim darilom uboga hlapca. Žuljave roke so mu bile edino premoženje. Ko je dobil z nevesto bogatara poročilo darilo, si je kupil od bogodarja zlato svobodo in zaživela sta z zvesto ženo srečno življenje. Nekoč, ko je bil hlapec že svoj gospodar, ko je imel že svoje črede in svoje pastirje, se je vzbudila v sruču mogočnega trgovca črna zavist. Podkupil je svoje zveste hlapce, ti so ponoči ubili nesrečnega moža, ženo pa si je prilastil ošabni gospod. Ko sem videl, kaj je storilo moje darilo, sem sklenil, da ne bom nikoli več dajal ljudem bogastva. Petnajststo let sem hodil na zemljo, izgoribal sem se hiš, kjer je tlela v človeških dušah zavist in zahajal sem tja, kjer so plamenali nedolžna otroška srca. In nisem več videl nesreče med njimi, blesteče oči, čiste kot biser in smehljaji hvalečnosti na rdečih ustnih so mi bili plačilo za moje darove. Petnajststo let sem sejal na zemlji srečo in žel blagostanje, sedaj so se upli hudobni duhovi in sklenili podreti

Demisija Pašičeve vlade gotovo dejstvo.

OFICIJELNI KOMUNIKE O DEMISIJI. — RAZPAD PRIBIČEVIĆ - ŽERJAVOVEGA REŽIMA. RAZLOGI DEMISIJE. — NOVE VOLITVE.

Beograd, 5. decembra (Izv.) Kakor vam je že včeraj Vaš dopisnik javil, je demisija Pašičevega kabineta postala gotovo dejstvo. Včeraj dopoldne je Pašić podal kralju demisijo. Kralj je demisijo celokupne vlade sprejel. Išli so kralju poročal o težki in nevzdržni parlamentarno-politični situaciji, v katero je zašla njegova vlada. Pašić je kralja opozarjal na sedanje nevzdržne parlamentarne razmere, ki so take, da vlada niti v plenumu, niti v odborih narodne skupščine, posebno ne v zakonodajnem odboru, ne more več računati na uspešno delovanje oz. na gotovo večino. Pašić je tudi naglašal dejstvo, da so v zakonodajnem odboru nastale razmere in tendence, ki so protivne vladinim interesom in da je mnogo članov koalirane vladine skupine naklonjenih opozicijskim skupinam. Vse te okolnosti silijo vlado k demisiji.

— Beograd, 5. decembra (Izv.) O vladini demisiji je bilo izdano kratko oficijelno poročilo, ki se glasi:

»Danes dne 4. t. m. ob 11.30 dop. je predsednik ministrskega sveta g. Nikola Pašić podal v imenu vseh članov kabineta Nj. Vel. kralju ostavko. Nj. Vel. kralj je sprejel demisijo kraljevske vlade, izražajoč svojo visoko željo, da vlada vodi še nadalje državne posle do sestave novega ministrstva.«

— Beograd, 5. decembra (Izv.) Ko je ministrski predsednik Nikola Pašić podal demisijo vlade, je predložil kralju obširno poročilo o vzrokih demisije. Pašić navaja dva glavna momenta demisije:

1. razgovori nekaterih članov vladne koalicije s Hrvatskim blokom in
2. nastop članov vladine večine v raznih odborih narodne skupščine, ki so povzročili nesoglasje v vlad.

— Beograd, 5. decembra (Izv.) Ko je kralj sprejel ostavko Pašičevega kabineta, je spontano in odločno izrekel željo, da se kriza ne sme zavlačevati in da se reši v kolikor toliko najkrajšem času. Snoči ob 6. je kralj sprejel v avdiciji predsednika narodne skupščine dr. Edo Lukinića. Kralju je dr. Edo Lukinić podal informacije o parlamentarnih razmerah. Dr. Edo Lukinić pa ni kralju predložil nobenega definitivnega predloga, ni podal svojega stališča glede rešitve krize, marveč je le poročal objek-

tivno o stanju v narodni skupščini. Pričakovati je, da predloži dr. Edo Lukinić kralju definitivne predloge po današnji seji demokratskega parlamentarnega kluba, ki je sklicana za danes ob 10. dopoldne.

— Beograd, 5. decembra (Izv.) Sestava nove vlade še ni poverjena nobeni vodilni politični osebi. Gotova struja je za to, da sestavi vlado Pašić. Nova vlada naj bi imela nalogo, da takoj razpiše volitve in da izvrši le najnujnejše državne posle.

Za danes ob 10. dopoldne je sklicana plenarna seja demokratskega kluba. V parlamentarnih krogih pripisujejo tej seji veliko politično važnost. O rezultatu te seje je odvisno, ali sestavi Pašić novo vlado in na ta način podaljša sedanji politični kurz ali pa pride do temeljiterega prekreta. Gotova skupina demokratskih poslancev je naslovila na šefa demokratske stranke Ljube Davidovića pismo s prošnjo, da na današnji seji demokratskega parlamentarnega kluba točno, jasno in odkrito pojasni svoje cilje in stališče glede notranjepolitične situacije, kakor tudi stališče napram Hrvatskemu bloku. O zadnjem vprašanju bo v klubu najživahnejša debata.

— Beograd, 5. decembra (Izv.) V ministrstvu prosveite je bila snoči po demisiji vlade daljša konferenca ožjih sodelavcev Svetozarja Pribičevića. V parlamentarnih krogih je razširjena vest, da namerava Pribičević vzporedno s svojo cilje in stališče glede notranjepolitične situacije, kakor tudi stališče napram Hrvatskemu bloku. O zadnjem vprašanju bo v klubu najživahnejša debata.

— Beograd, 5. decembra (Izv.) Avdicija ministrskega predsednika Nikole Pašića je trajala pol ure. Demisija Pašičevega kabineta je gotovo parlamentarne kroge nekoliko iznenadila, ker so vsi pričakovali, da Pašić počaka z demisijo do današnjega seje demokratskega kluba. Odločni nastop Pašića, da je takoj podal demisijo, razmotirajo v tej smeri, da ni hotel več riskirati in da hoče na vsak način povzročiti temeljito spremembo režima.

— Beograd, 5. decembra (Izv.) Včeraj je dr. Ante Korošec dlje časa konferiral s Stojanom Protićem.

Pismo iz Prusije.

Svoj čas se je kurz marke zboljšal za par dni, ko so se v Berlinu sestali razni inozemski in tuzemski gospodje, da razmotirajo nemško denarno vprašanje. Zadnja finančna konferenca začetkom novembra pa je uplivala na potek nemške valute baš nasprotno: dolar je v teku treh dni napravil rekordni skok s 6000 M na 9000 M. Tako je inozemstvo na najlepši način pokazalo svoje zaupanje in napram nemškemu gospodarstvu. Prvi hip po tem katastrofalnem padcu nemške marke so ostale cene neizpremenjene. Nato pa so se kar čez noč pognale kvišku za par 100 odstotkov. Tako čevlji s 3000 na 15.000 M, obleke s 5000 na 50.000 do 100.000 M, znanstvene knjige s 1000 na 6000 M, cigare s 5—10 M na 40—100 M, žemlje s 4 na 20 M, premož cent (t. j. 50 kg) s 300 na 1000 M, kosilo v restavracijah z 200 na 700 M.

Najlepše opazujemo naraščajočo draginjo oziroma devalvacijo denarja na stvareh, ki jih ljudje najbolj kupujejo in

ki vsled tega neprestano pohajajo tako v mali kot tovarniški prodaji. Tako stvar je nemško umetno maslo margarin. Kajti margarin je Nemcu to, kar je Slovencu zabela, maslo, slanina, gnat cziroma še več, kajti Nemec ne je nikdar brez margarina. Ker prodajo posamezne trgovine po več sto funtov margarina dnevno in ker morajo vsled tega venomer obnavljati svoje zaloge, se spreminja cena margarina najbolj konstantno in najrazmernejše padanju in dvigavanju marke. Cene drugim predmetom so poskočile čez noč za par sto odstotkov in bodo ostale dva, tri tedne na isti višini, cena margarina pa se spreminja dnevno za 1 — 25 odstotkov popolnoma po kurzu dolarja, raste in pada z njim, raste z nemir in demonstracijami v Berlinu, z zahtevami Poincarreja v Parizu, pada (seveda v neprijetno manjši meri) z lepo zvonečimi obljubami novega kabineta. Margarin je postal najbolj občutljivi barometer za vsak zunanji in notranji politični dogo-

dek, za vsak skok in skokec v dolarjem kurzu, in če slučajno kdaj ne more čitati časopisov, sklepaš lahko po ceni margarina na dvig ali padec tvojih akcij, na pametne ali obratne ukrepe novega kabinetnega šefa, celo na izid zadnje nogometne tekme in še mnogo drugih stvari.

Vsporedno z naraščajočo draginjo hodi obubožanje nemškega prebivalstva. Ustanavljajo se najrazličnejše organizacije, ki naj pomagajo zlasti srednjemu stanu, tako »Pridobitna pomoč ženam«, »Pridobitna pomoč srednjemu stanu«, da o številnih dijaških podporah družinskih sploh ne govorim. Z državne strani se uvedejo zopet karte za sladkor, med tem ko se karte za kruh, moko in premož sploh še niso ukinile. Racionalizirana živila so seveda mnogo cenejša.

Pošta in železnica se podražita vsak mesec ali celo vsaki 14 dni. Oktobra se je določila nova podražitev za 1. december, toda nove razmere zahtevajo nove odredbe. Tako sta se podražila pošta in železnica 15. oktobra, 1. novembra, in 1. decembra se bode za 100 odstotkov. Osební tarif na železnicah doseže s tem 90kratni, tovorniški pa 1600kratni predvojni znesek.

Tako stopa nemški denar z nemškim gospodarskim življenjem svojo pot navzdol in se nahaja danes na približno istem stališču kot pred letom dni avstrijska krona. Zadnji teden pa je dolar splezal s svoje nebotične višine 9000 M na 6500 M, kajti po stotih krizah in zaprekah se je sestavil nov kabinet in na čelo nemške vlade je stopil nov državni kancelar — dr. Cuno. Dr. Cuno je danes veliko upanje večine nemškega ljudstva, od njega pričakujejo zboljšanje nevzdržnih razmer in stabilizacijo marke, saj je tudi sam v svojem programnem govoru svoj kabinet z zanosom imenoval kabinet dela in energije. V kolikor so nade nemškega ljudstva upravičene, bo pokazala najbližja bodočnost. — Božena Kokalj, cand. med.

Politične vesti.

— Jugoslovanski poslanik v Pragi dr. Bogumil Vošnjak se je vrnil z dopusta na svoje mesto in zopet prevzel poslaniške posle. Poročila in kombinacije, ki so bile nastale v zvezi z njegovim odpustom, se s tem zavračajo. Tako poroča »Československá Republika«.

— Italijanske zadeve. Fašistovski glasilo »Popolo d'Italia« poroča, da predloži vlada v drugi seji sredi januarja svoj načrt za volilno reformo. Uvedejo se obsežnejša volilna okrožja, tako da bodo skoro vse dežele tvorile le po eno volilno okrožje. Vlada hoče baje s tem svojim volilnim načrtom zvezati tudi vprašanje zaupanja. Tako hoče pritiskati na zbornico, da opusti vsak odpor. Ni dvoma, da se po sedanjem položaju zbornica v resnici ne bo protivila Mussolinijevi volilni reformi. — Bivši italijanski ministrski predsednik Francesco Nitti je dobil Nobelovo nagrado za mir. Kakor znano, Nitti silno mnogo piše v prilog pomirjenja Srednje Evrope in se je njegovo tostavno prizadevanje sedaj tako visoko cenilo, da mu je priznana Nobelova nagrada za mir. Nitti govori odkritosrečno in se ne straši povedati bridke resnice v obraz tudi največjim sedanjim evropskim oblastnikom. Velik del italijanske javnosti pa ne soglašajo z nagrado, ker ga dolži, da ne zastopa italijanskih koristi z ono vneto, kakor bi moral delati vsak pravi Italijan. — »Corriere della Sera« piše glede na to, da je sedaj tudi senat dal vladi polno oblast v roke, da pričinja odslej

za ministre trenutek strašne odgovornosti. Nikdar še ni dežela izrekla takega zaupanja kakoli vladi, pa tudi nikdar še ni manifestirala takega pričakovanja, kakor sedaj, kaj bo vlada storila. Proracun je izkazoval primanjkljaja 16 milijard, potem osem, sedaj pet. Tako torej moramo priti do ničle. Lažje je zmanjšati primanjkljaj od 16 na 8 in od 8 na 5, kakor pa doseči, da popolnoma izgine. Zadnje milijarde so zelo trde in najzadnje je najtrša. Sedanja vlada mora odpraviti kaos in vzpostaviti mir in red povsodi, kjer je nemir in nered, in napraviti davčine produktivne, ker sedaj vpadajo. Za to pa treba elementarnega poguma, kakršnega predniki te vlade niso imeli, to je poguma, da se odreče neposrednemu uspehu. Ljudstvo treba šele pridobiti. Po valovih čustev moramo priti do propovedovanja ideje. Treba prepričati vse, da tako in nič drugače se mora delati. Oblike so samo instrument, bistvo pa obstoji v duševni vzgoji naroda. Nadejamo se, da to leto polne oblasti prinese Italiji izravnavo proračuna po najtrdnjejši volji onih, ki so odgovorni zanj, poravnava, ki bo nato trdna kakor skala po zavesti naroda, ki je vzgojen, da razume najvišje vrednosti države.

— Mussolini išče povišek italijanskega reparacijskega deleža. Rimski »Mondo« poroča, da je italijanska sekcija reparacijske komisije izdelala načrt, ki označa stanje nemških financ za cvetoče in izjava, da je padanje marke največ posledica slabe volje nemške vlade, katera bi vsled svojih zlatih rezerv lahko ustavila padanje svojega denarja. Italija bo soglašala s francoskimi sankcijami, ako se italijanski delež na reparacijah poviša od deset na trinajst in pol odstotka.

— Rusija in Jugoslavija. Pogovor ruskega sovjetskega zastopnika Vorovskega z jugoslovensko delegacijo v Lausanni vzbuja občo pozornost. Vorovski je naglašal stike med Beogradom in Rusijo v preteklosti in rekel, da bi bilo žalostno, ako bi v sedanjem za to ugodnem trenutku ne obnovili teh stikov. Carski režim je odpravljen za vedno in ruski narod je prisel pod demokracijo, katero je dosegel narod v Srbiji in Bolgariji že davno. Vorovskij se nadeja, da napoči sedaj nova doba za zblizanje in sodelovanje med Rusi in balkanskimi Slovani. Razpravlja se o tem živahno v jugoslovenskih političnih krogih, pa tudi v Parizu, Londonu in Berlinu. Jugoslovenci smo prav gotovo ene misli, da pride do zveze med nami in Rusi. V zblizjevanju je pot za ozdravljenje razmer, pot za spoznanje in končno zvezo.

— Nov politični proces v Rusiji. »Daily Mail« poroča iz Kopenhagana, da je moskovska vlada pričela proces proti 760 osebam iz Kijeva, ki so obtožene, da so se udeležile upora proti sovjetski vladi. Prevladuje mnenje, da bodo obtoženi obsojeni na smrt.

— Aretacija kapetana Erhardta s pomočjo bavarske oblasti. Kapetan Erhardt je, kakor znano, 14. marca 1920 pripeljal svojo mornariško brigado v Berlin in tako omogočil Kapplistom, da so vrgli takratno ustavno vlado in postavili na njeno mesto diktaturo. Italica za Erhardtom je bila izdana že pred dvema letoma, pa ga ni bilo mogoče dobiti. Gotovo je, da je ti dve leti bival na Bavarskem. Ko so pred nekaj tedni prinesli berlinski listi vest, da biva kapetan Erhardt v Monakovem ter da organizira fašistovski gibanje v Nemčiji po italijanskem vzorcu, je bavarska vlada demantirala, da bi se nahajal Erhardt tam. Sedaj pa je njegovo delovanje vendar postalo za bavarsko vlado tako očitno, da ga je pomagala aretirati. Erhardt so spravili na varno v Berlin, kjer ga zelo strogo stražijo.

cell kupi zlata in srebra, mnogo dragocenih kamnov in mnogo bogatih daril za otroke. Skratje so razdelili pridobljeno bogastvo in začel se je divji ples opijanjenih zmagovalcev. Po celi zemlji so se razkropili, sipljajo zlato in srebro, iz dragocenih kamnov spletajo tanke mreže in love zaslepljene ljudi. Mnogo so jih že polovili, mnogi so že izgubili v teh mrežah svoje življenje in dušo. Nastavi škrat mrežo. Vsa se leskeče kot mavrica se vleče od obzorja do obzorja. Sam pa se potuhne za njo in preži. Gre mimo človek, lesk ga omami in že je v ostrih krempljih črne pošasti. Vse ljudi bi ujele te pošasti v svoje mreže, da ni majhnih, pridnih otrok. Teh se škratje boje in beže od njih.

Sv. Miklavž pa ne hodi na zemljo več. Zaprl se je in zaklenil nebeška vrata in hudo mu je pri srcu, da ne vidi več nedolžnih otročičkov. Tudi nocoj ne bo prišel, ker je na zemlji polno hudobnih duhov.

Tonček (zadržuje solze, ki mu silijo v oči): Mamica, kaj ne bo nikoli več prišel k nam sv. Miklavž? Celo leto si mi obetala, da mi prinese sabljo in konjička, zdaj pa praviš, da ga ne bo.

Julčič (boža materino lice): Mamica, jaz bom pa plosla dobrega stlica naj plide k nam nocoj. Pli sosedovi teti se bo ustavil, Mihec mi je pilavil, da mu bo plinesel mnogo dalil. Zakaj ga pa k nam ne bo, mamica?

Mati (se obrača proč in briše solze z oči): Nocoj ga ne bo, otroci. Vsa darila so razdelili črni škrtatje hudobnim stricem, ki nimajo radi pridnih, ubogih otrok. Kdor ima plemenito dušo in dobro srce, se ga boje, ker se noče pokoriti škrtatom. Vse dobre otroke pa ima zapisane sv. Miklavž v debeli zlati knjigi. V nebesih zbira in oborožuje novo vojsko, na zemlji je mnogo ljudi, ki so mu ostali zvesti in vsi ubogi otroci so na njegovi strani. Kadar bo njegova vojska močna in oborožena od nog do glave, kadar bodo zaslepljeni ljudje na zemlji spoznali, da jih je Satan zapeljal na krivo pot, takrat bo prišel Sv. Miklavž zopet nazaj. Premagal bo s svojo vojsko peklo, izrgal bo Satana ognjeni meč iz rok in razdelil bogastvo revnim ljudem, darila pa pridnim otrokom. Nocoj ga pa ne bo, ker nima daril, ker so škrtatje razgrabili vsa njegova bogastva. Zato pa prosite dobrega Boga, da pomaga Sv. Miklavžu premagati peklenško vojsko in vrniti ljudem mir in blagostanje.

Otroci pokleknejo in sklenejo roke k molitvi.

Usliši Vsemogočni, dobri Bog molitev našo, prošnje vseh otrok: naj vrne se na zemljo dobri mož in vrže vse hudobne škrate v koš!

Mati objame in poljubi otroke po vrsti in jih spremi v posteljo.

GOSPODARSTVO.

Promet v Sloveniji in direkcija državnih železnic v Zagrebu.

Dopis iz železniških krogov.

Na opombo v članku v »Slov. Narod« z dne 28. novembra, da direkcija v Zagrebu ne dovoljuje prekinjenja prometa iz Avstrije preko Jesenice, radi česar trpi promet v Sloveniji, in na članek 30. novembra »Na braniku naših gospodarskih interesov«, je morda sledeča informacija na mestu. Dne 22. novembra je dobila direkcija od inšpektorata o Ljubljani brzojavko, ki se glasi: »Ker postaja Bujbujarci in Karlovac ne prevzamejo redno naše redne tovorne vlake, imamo danes na progi Ljubljana dol. kol. - Metlika že 8000 ton zadržanega Bujbujarci transita. Nadalje deponiranje z ozirom na srečanje in prehitvanje vlakov izključeno. Prosimo nujno intervencijo pri ministru za saobraćaja, da se tudi prevzemanje tovora za Bujbujarci trs. iz inozemstva takoj ukine, ker smo drugače primorani sprejemanje tovora na Jesenicah sami ukiniti.«

Nato se je direkcija obrnila na ministarstvo za dovoljenje, ker brez njegovega dovoljenja ne sme izdati nobene omejitve prometa.

Odgovor je došel iz Beograda 25. novembra in se glasi:

Depešu kojom se traži ograničenje prijema transite robe iz Avstrije preko Jesenice ministarstvo ne odobrava, direkcija će narediti, da se zadržana bruta privlači in da direkcija uputi organa koji će da izpiše uzroke zakrčenosti pruga na teritoriji inšpektorata pa o tome podneti izvješčaj. Direkcija će znositi svu odgovornost što su pruge stalno zatrpane i što se ograničenje stalno održava.

O tem odgovoru je direkcija obvestila inšpektorat in odposlala dva organa (ena starejšega Slovenca in enega Hrvata), da izvidita položaj na slovenskih progah. Skupaj z dvema uradnikoma inšpektorata sta prepotovala progo Jesenice - Ljubljana - Bujbujarci in podala direktili sledeče poročilo: »Na dolenskih progah se more brez ovire za redni promet znesti 757 vagonov. Ker je stalo na teh progah dne 25. novembra ob 7. skupaj 484 voz, sledi, da se je na teh progah moglo deponirati še 273 voz.

Na gorenjskih progah se more brez ovire na sedanji promet postaviti skupaj 970 voz. Ker je stalo na teh progah dne 25. novembra ob 7. skupaj s pokvarjenimi vozovi (brez Dravlj) 564 vagonov, sledi da se je na gorenjskih progah moglo deponirati še 406 voz.

Na progi Jesenice - Metlika moglo se je torej dne 25. novembra brez ovir za promet deponirati skupaj še 679 voz. Pripominimo, da bi imela pri tem vsaka postaja še dva tira na prosto razpolago, nekatere pa še več. Nekatere potrebujejo zaradi križanja po tri proste tiri. Na postaji Jesenice ostanje prosti štiril tiri za osobni in štiril za tovorni promet.

Ce bi se na nekaterih manjših postajah, kjer je to z ozirom na križanje vlakov mogoče, zasedlo še en tri z brutom tako da bi ostala še vedno prosta eden ali dva tira, moglo bi se deponirati še večje število vozov, namreč še 1149 vagonov.

Zahteva inšpektorata je bila torej neopravdana.

Toliko glede ukinitja prometa preko Jesenice.

Direkcija Zagreb je tranzitna direkcija za vse druge, to so Beograd, Sarajevo, Subotica in Južna železnica (Ljubljanski inšpektorat državnih železnic). Skozi zagrebško direkcijo se pretaka promet imenovanih direktili v Italijo, Avstrijo, Nemčijo itd., razen tega pa še z večine med temi direktili samimi. Ali železniške naprave (v najširšem pomenu) direkcije Zagreb zadostujejo komaj za lastni promet. Skozi te, mnogo premajhne naprave, se ne da in ne da stisniti mnogo prevelik promet, ki ima razen tega še tendenco vednega naraščanja. In to ne z lepa in ne z grda. Kronično kopičenje »brute« in temu sledeče omejitve prometa so neizogibna posledica. Tu ne pomagajo nobeno zabavljanje, tudi ne na tisti, za danes tako neprilichen način, kakor da bi bili še v Avstriji in bi bil Zagreb, Trst, Beograd pa Dunaj. Seveda tudi ne pomagajo samo brzojavni nalogi pod grožnjo »ilicne odgovornosti«. Smo mnenja, da more pomagati le vzajemno delo Ljubljane, Zagreba in Beograda.

Investicijski program za direktilo Zagreb je sestavljen in vsebuje 306 točk s skupno svoto 1646 milijonov dinarjev. To je seveda le nedosegljiv ideal. Zadostovala bi za prvo silo mnogo manjša svota, pa bi promet funkcioniral da bi bilo veselje. Tu pa ni vsteto izboljšanje plač osobja, kar je zaradi splošnega nezadovoljstva v njem najmanj ravno tako važen faktor. Od te svote je dobila direktila do sedaj okroglo 40 milijonov dinarjev. S tem denarjem se gradi v glavnem prvi del velikega projekta kolodvorja za ranžiranje v Zagrebu. Tudi se razširja nekatere postaje na glavni progi. Dela bodo izvršena nekako v marcu leta 1923. Gotovo bodo tedaj dobro vplivala na promet, za tekočo sezono pa je že prepozno.

Končno še eno opazko zaradi obračunavanja slovenskih prog. Inšpektorat v Ljubljani je od leta 1919, ko se je odredil za slovenske interese skrajno škodljiv razpust ljubljanske direkcije, le del direkcije Zagreb. Direkcije pa ne vodijo obračune po posameznih pokrajinah, ker so že same ob sebi najmanj še samostojno administrativno telo. Da torej za inšpektorat ne obstoja posebej obračunavanje, je naravna in samobesedi razumljiva administrativna zadeva. Manjka tedaj krivde in krivcev.

— g Dobava volnenih zimskih in bombažnih letnih maj ter spodnjih hlač. V pisarni intendantskega oddelka. Odločena za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 15. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne ponovno.

ofertalna licitacija glede dobave 1000 volnenih zimskih maj, 4000 bombažnih letnih maj ter 6000 spodnjih hlač. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Zagrebški trg. Zagreb, 4. decembra. Cene v kronah za 100 kg postavno Bačka notirajo: pšenica (71 do 72 kg) 1600 do 1650, stara koruza 1350 do 1400, nova 1100 do 1120, v štorjih 550 do 600, rž (71 do 72 kg) 1400 do 1500, ječmen za pivovarne 1500 do 1550, za krmo 1350 do 1500, oves 1100 do 1150, pisani fižol 1450 do 1550, beli 14 do 15 (kg), pšenična moka »0« 24 do 25,50, »2« 23 do 24, »4« 22 do 23, za krmo 11 do 12 (kg), drobni otrobi 800 do 850, debeli 900 do 1000. Tendence nelipne, nenačrtne. Znatno promet.

— g Rezultati letošnje žetve. Po uradnem poročilu poljedelskega ministarstva so naslednji rezultati letošnje žetve: pšenice je bilo pridelane 11.498.181 ton, rži 1.128.500 ton, ječmena 2.291.158 ton in ovsa 254.495 ton.

— g Prodaja odpadkov. Dne 18. dec. t. l. se bo vršila pri Upravi vojne odece II. v Sarajevu prodaja 30.928 kg raznih odpadkov (od sukna, platna itd.) Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Instalacija električne razsvetljave. Dne 14. decembra t. l. od 11. do 12. ure dopoldne se bo vršila v pisarni Gradjevinarske sekcije v Ulicah ofertalna licitacija glede oddaje instalacije električne razsvetljave v okružni bolnici na »Kričagovu« v Ulicah. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Dobava mesa. Dne 12. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne se bodo sklenile pri komandi vojnega okruza v Mariboru in pri komandah mesta v Ptuj in Slovenski Bistrici pismene neposredne pogodbe za dobavo mesa za mariborsko, oziroma ptujsko in slovenjebistiško garnizijo za čas od 1. januarja do 30. junija 1923. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Velesejem v Londonu. Kr. Konzulat Velike Britanije naznaja, da se bo vršil od 31. avgusta do 22. septembra 1923 v Londonu velesejem za »Pomorski promet za tehnično industrijo«. Dasi ni ta velesejem državna prireditev, je vendar eden najvažnejših sejmov v Londonu, ter privablja mnogo ljudi, ki se zanimajo za brodarstvo, ladjelstvo in tehnično industrijo iz vseh delov sveta. Prospekti za velesejem so strankam na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— g Stanovanjska kriza na Dunaju. 38.000 ljudi na Dunaju zamaženo stanovanjsko krizo. Občina je zgradila tekoma letošnjega leta 1000 stanovanj, razna gradbena društva tudi nekoliko stotin, ali vse to niti od daleč ne zadošča za vladajočo stanovanjsko krizo. Za zgradbo malega stanovanja treba pa 80 milijonov kron.

— g Inicijativa za oddajo premoženja v Švici. Dne 3. t. m. se je vršilo v Švici ljudsko glasovanje o takozvani »lex Goldscheide«, ki predvideva oddajo premoženja na inicijativni predlog socialistov in komunistov. Ta inicijativa je posledica revolucijske dobe in njen cilj je prehod h komunističnemu sistemu. Predlagana 8 do 60% oddaja premoženja pomeni le prvi korak h končni odstranitvi privatnega premoženja. Radi te inicijative je bilo v vsej Švici vse polno protestnih shodov, na katerih se je naglašalo, da ta oddaja premoženja ni nikak davek, ampak čisto navadna konfiskacija, to bi bila odredba, ki negira privatno premoženje. Do take oddaje se zatekalo države samo v svojih najhujših stiskah in v skrajno čupnem položaju. Soditi se da bo inicijativa z ogromno večino odklonjena.

— g Nova tvornica papirja na Madžarskem. Neka finančna skupina ustanovila s soudeležbo nekega ameriškega konsorcijskega tvornice papirja, za katero da polovico 500 milijonov značajnega akcijskega kapitala inozemski konzorcij.

— g Dobava za vojaštvo. Pri Zavodu za izradu vojne odece v Beogradu (Donji Grad) se bodo vršile ofertalne licitacije glede dobave raznega blaga (sukna) za vojaške obleke, blaga (platna itd.) za podlogo, lanenega platna, steklenice, škodelice, šotorskih kril s pripadki, posteli, škornjev, čevljev in sukanca. Dan licitacij se bo objavil v »Službenih Novinah«. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Dobava škornjev, platna in perila. Pri upravi vojne odece I. v Beogradu (Donji Grad) se bo vršila dne 11. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 695 parov škornjev za gojenice vojne akademije, dne 23. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 300.000 metrov platna »amerikana«, dne 27. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave perila (100.000 srajc in 100.000 spodnjih hlač), dne 30. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 200.000 metrov lanenega platna. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Državna borza dela. Dela (šče) o: kovači, ključavničarji, elektromonterji, mizarji, sedlarji, kurjači, strojniki, fotografi, tovarniški delavci, tovarniške delavke, šoferji, peki, mlinarji, mestali, pisarniške moči, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: kozarji, delavci, rudarji, strojni ključavničarji, kleparji, železostrojarji, čevljarji, pleskarji, sodarji, vrtnarji, poljski delavci, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Torek 5. dec. Zaprtro
Sreda 6. dec. Ploha Red A
Četrtek 7. dec. Idiot. Začetek ob pol 8 uri Red D
Petek 8. dec. ob 3. pop. Krojaček junacek. Mladinska predstava Izven.
Ob 8. zvečer Živi mrtvec. Izven.
Sobota 9. dec. R. U. R. Delavska predstava. Izven.
Nedelja 10. dec. ob 3 popoldne Krojaček junacek. Mladinska predstava. Izv. Ob pol 8. Idiot. Izven.
Ponedeljek 11. dec. Kralj na Betajnovi. V spomin Cankarjevi smrti. Izven.

OPERA.

Torek 5. dec. Jenfa Red A
Sreda 6. dec. Zaprtro.
Četrtek 7. dec. Brivec Seviljski Red E.
Petek 8. dec. Carmen. Izven.
Sobota 9. dec. Tajnost Red B
Nedelja 10. dec. Gorenjski slavček. Izv. Ponedeljek 11. dec. Zaprtro.

— Knjižnica praktične pedagogije (Radovi vježboznica Više ped. škole. Izdaje Dr. Jure Turčič, profesor pedagogije) počela je s knjigom Dra Turčiča Metodika škole rada, koja se upravo došampava. Knjižnica praktične pedagogije hoće da omogući preobrazbu naše »škole učenja«, koja odgaja ponizne službenike, povodljive i poslušne sledbenike, u školu »rada«, koja odgaja aktivne radnike i svesjne, samostalne ljude. Metodika škole rada daje principe i osnove za cijelu knjižnicu kao i za praktični pedagoški rad u V. ped. školi. Knjigu dobivaju učitelji, djaci i školske knjižnice do konca aprila 1923. za 20 Din. i 3 Dinara poštarine kod Uprave Knjižnice praktične pedagogije Zagreb, Tvornička 10, pa kod Knjižare Kugli, Zagreb, i u svim drugim knjižarama za 90 K, 22 Din. 50 p. više poštarina. Velike zapadne demokracije preobrazile su u ratu i poslije rata svoju školu, u koliko je to potrebno za školu rada. Mi ovaj ostatak iz vremena cvisnosti moramo posve da preobrazimo, kako je to prikazao Dr. J. Turčič u svojoj »Osnovi za preobražavanje naroda školom«. U jednom od glavnih interesa je naroda i učiteljskog staleža naših srednjih i osnovnih škola, da Knjižnica praktične pedagogije najde moralnu i materijalnu potporu, koja će joj omogućiti da poda našoj školi nužno podlogu za sigurnu i temeljitu preobrazbu u stanje, kakvo su dostigli napredni narodi.

GLASBENI VESTNIK.

Skladatelj opere »Gorenjski Slavček« je prišel šele v drugi polovici leta 1867 v Ljubljano kot čitalniški pevovodja in se je nepričakovano hitro vživel v slovenske glasbene in narodne razmere. In kar stikoma so nastajale njegove slovenske skladbe druga za drugo. Glasom nekega starega zapiska so bile dovršene nekatere skladbe že v prvih mesecih njegovega prihoda, n. pr.: Stari pevce ne bojsje peti (avgusta), Na boj (avgusta), Mojim rojakom (septembra), Ko zaspal bom v smrti (oktobra), Samo (oktobra), Vprašanje in odgovor (septembra), Mlad junak (decembra) V tihi noči (decembra), Log za loge skrivna 1868 (januarja). Vodnikov venec z orkestrom 1869, in tako naprej. Leta 1872, pa je bil že uglasben in vzprijorjen »Gorenjski slavček«.

Ko se je Gorenjski slavček leta 1896 z uspehom uprizoril kot opera, izpopolnjena tudi po besedilu in obliki v operni slog, je ocenil njene vrline strokovnjak Karl Hoffmeister, takrat učitelj na glasbeni Matici in sedaj eden izmed glavnih voditeljev praškega konzervatorija. Med drugim zlasti hvall glasbeno misel in tehniko skladateljevo, ki je za take velike skladbe sposoben kakor noben drug skladatelj slovenski, kar je tudi splošno priznano, in končuje: Njegova opera nas je prepričala, da je v strogem slogu z majhnimi pripomočki in z majhnim orkestrom skladatelj Foerster jako živo in duhovito delujoč instrumentator. Potem še pristavlja: Ali je mogoče, da da bi tako delo, izvirno delo, resnični umotvor ne doživelo mnogo, jako mnogo ponovnih vzprijoritev? In končno še izraža željo in nado: Ali bode temu delu kmalu sledilo drugo enako delo? Kaj ne, da bo! (Slovenski Narod 1896.)

Poslej so pretekla letja in desetletja. Ali se je izpolnila Hoffmeisterova želja in nado? V javnosti o tem ni bilo nič slišati. Vendar je istina, da je skladatelj Foerster napisal za neko igro — uverturo in enindvajset večjih in manjših vložkov (orkestralno delo), ki se je dalo slovenskemu gledališču na razpolago, zaradi neugodnih gledaliških razmer ni prišlo do vzprijoritve tega dela v zadnjih letih.

Pri Foersterjevi glasbeni plodovitosti je bilo pač pričakovati takega dela, in je v tem oziru bila Hoffmeisterova nado in želja gotovo opravičena. Če se takšno delo ni ali ne bi izvršilo, bi razloga

ne bilo iskati pri skladatelju, ampak pri naših književnikih, ki mu niso mogli ali znali na razpolago dati sposobnega besedja. Brez opernega besedja pa tudi skladatelj Anton Foerster ne more delati opernih čudežev. Od njega samega ne moremo zahtevati tudi še opernega besedja povrh. Stoji pa in drži: če bi ali če so slovenski pisatelji dali skladatelju na razpolago kako operno besedje, gotovo ni ostalo prezrto ali tudi odklonjeno, sicer bi se o tem gotovo kaj izvedelo.

Desetletja sicer molčijo, toda Foersterjevo delo ne počiva. on skladatelj čak in junak še vedno deluje in daruje v hramu slovenske glasbene prosvete. Nadejamo se in upajmo torej še naprej do skrajnih mej, morda nam bližnja prihodnost kaj novega pove.

Leta 1872 je deželni odbor Kranjski imel srečno misel razpisati nagrado 250 goldinarjev za novo opero ali opereto, in temu razpisu se imamo zahvaliti, da je slovenski narod dobil svojo narodno opero: Gorenjski slavček. Ker je delo razpisala oblast, se je seveda tudi pred sprejetjem dela hotela prepričati o njegovi vrednosti. Zato se je deželni odbor Kranjski obrnil na tri češke strokovnjake, ki so dali o novi operi nastopno mnenje:

1. Bedřich Smetana: Prvo nagrado zasluži nesporno opera Gorenjski slavček. Delo ima svežo pevnost (melodijo), invencijo, znanja bogato harmonizacijo in spretno instrumentacijo.

2. Dr. Ludovik Prohazka: Z umetniškega in glasbenega vidika pri presoji ne more biti pomisleka, da se dá prednost operi: Gorenjski slavček, ker je povsem posrečeno, uspelo delo izvežbanega (rutinovanega) peresa. Tudi iz absolutnega stališča zasluži kot delo, urejeno po misli (v ideji) in obliki, po prirodati in gorkoti izraza neomejeno pohvalo in se izkazuje nagrada tem vrednejše, ker je skladatelj kar najskrbnejše upošteval narodne posebnosti in praktično izvedljivost.

3. Karel Bendl: Po svojih najboljših vestih, po obstoječih načelih estetičnosti kakor tudi posebej po glasbenih pravcih oddajam svoje mnenje s tem, da moram lirčno opero »Gorenjski slavček« priznati nagrade vredno. — (Spisi deželnega odbora Kranjskega št. 1213 iz leta 1872.)

— Parmov »Nečak« v Mariboru. Naš sloveči komponist Viktor Parma je v tork zvečer v Narodnem gledališču po daljšem odmoru zopet doživel slajen večer. Narodno gledališče, ki se letos trudi občinstvo presenečati s predstavami, katerih večino Maribor do sedaj ni videl, vsaj na slovenskem odru, je za ta večer preskrbelo premišljen »Nečak«, opereta v 3 del. uglašil naš šrom znan Viktor Parma. Kakor znano se vrši dejanje na Dunaju oziroma okolici in sicer prvo dejanje v stanovanju Alfreda Plamenova, drugo in tretje dejanje pa na posestvu njegovega strica grofa Plamenova »Nečak« ima svojo posebno zgodovino. Parma je namreč svojčas vsled pomanjkanja domačih libret v dunajskih listih razpisal natečaj. Izmed štiridesetih mu doposlanih operetnih tekstov, mu je najbolj ugaljal Hirschov »Nečak«. Prva predstava je bila uprizorjena 18. septembra 1907 v Zagrebu, drugo leto pa v Ljubljani. Hirsch je tik pred uprizoritvijo v Zagrebu preklical pogodbo radi katere se je vnel zanimiv proces, katerega je Hirsch izgubil v vseh instancah. Gledališče je bilo to pot dobro obiskano. Čim se je Parma pojavil pred orkester, mu je občinstvo priredilo ovacije, ki so se tekom predstave stopnjevale do viška iskrenih priznanj, zlasti ko so mu po g. prof. Zagarju izročili krasen šopek. Kljub nekaterim nedostatom v maloštevilnem orkestru je Parma mojstersko izvršil svojo nalogo kot dirigent. Tudi igralci v glavnih vlogah (Razberger, Gajeva, Arhipov, Janko, Savinova in drugi) so se potrudili, da so dosegli popoln uspeh, kakoršnega smemo pričakovati od Narodnega gledališča ki se težko bori z raznimi posebno gromitimi težkocami.

— Orkestralno društvo Glasbene Matice. Danes v sredo zvečer je vaja orkestralnega društva Glasbene Matice ob 8. uri zvečer v navadnih prostorih. Radi bližajočega se koncerta, obisk neobhodno potreben.

— Koncert se vrši na Miklavžev večer 7. uri pri Peklaju, Novi Vodmat. Društvena ul. 61. Ob 8. uri nastopi Miklavž, darila se sprejemajo ob 7. uri.

— Glasbena zgodovina. Na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani bo predaval tudi v tekočem šolskem letu o glasbeni zgodovini muzikalni ravnatelj in priznani glasbeni pisatelj dr. Josip Mantuan. Predavanje se vrši v ponedeljek in četrtek od pol 3. do 4. ure v pevski dvorani Glasbene Matice, Vegova ulica. Prva ura je v četrtek, dne 7. t. m. Kdor želi prisostvovati predavanjem, naj se oglasi v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8.

Turistika in sport.

— Goriška podružnica S. P. D. vabi svoje člane na redni občni zbor za leto 1922, ki se vrši 15. t. m. ob 20ih z običajnim dnevnim redom v Narodni kavarni (zadnja soba). — Odbor.

— Smučarski odsek T. K. Skala poziva vse svoje člane in članice, da se gotovo udeležijo važnega sestanka in I. diskuzijskega večera, ki se vrši v soboto dne 9. t. m. ob 7. uri zvečer v hotelu Tivoli. Članstvo mora zanesljivo prinesiti s seboj prijavnice za verificiranje. Članom se razdelijo smuči in določijo se smučarske vrste. Ker se bo predavalo o smučarski tehniki ter s tem otvoril v smislu programa teoretski tečaj, se pozivljajo posebno novinci, da se zanesljivo udeležijo našega prvega smučarskega večera. Z ozirom, da so prijave na Gorenjskem v polnem teku, moramo imeti naše smučarske vrste v najkrajšem času vestno na važne prireditve v letošnji sezoni pripravljene.

— Pozor, smučarji! Zimskosportno opremo se naroča v pisarni Sportne Zveze vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 18. ure in sicer do vstevši 12. t. m. Interesentom so na vpogled vzorci smučev, čevljev (turistovski in smuči), plečnice, palice, očala itd. Sprejema se obvezna naročila in je polovico zneska naročilu priložiti. — Ker so predmeti večinoma pristna bolnišniška ročna in trezna dela, upamo, da bo vsak že z ozirom na cene posegel po imenovanih predmetih. Naročniki za smučsko opremo se obveščajo, da bo ista do 10. tm. v Ljubljani.

Društvene vesti.

— Splošnega ženskega društva seja je v sredo, 6. t. m. ob 4. pop.

— J. A. D. »Triglav« v Zagrebu sklicuje v petek dne 8. decembra t. l. ob pol 8. zvečer v svojih društvenih prostorih, Duga ulica 33/II. svojo drugo redno glavno skupščino s sledečim dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika. 2.) Poročilo odbora. 3.) Debat o predlogih za Triglavanski zbor v Mariboru 3. februara 1923. 4.) Slučajnost. Ujldno vabimo tudi gg. starejšine.

— Klub Primerk in društvo »Soča« priredita za svoje člane in vabljene goste v četrtek dne 7. t. m. v veliki dvorani Kazine Miklavžev večer s prilaznim sodelovanjem vokalnega kvarteta »Kozina« in vojaškimi orkestrom dravske divizije. Darila se bodo sprejemala isti dan v dvorani od 3. do 8. zvečer. Začetek ob 8. zvečer. Miklavž nastopi s sijajnim spremstvom točno ob 9. Vstopnina 10 dinarjev za osebo. Vstop dovoljen le odraslim. Ob 12. (o polnoči) veselo presenečenje. Miklavževa prireditve za otroke se bo vršila drugi dan, 8. t. m. ob 3. popoldne v prostorih »Jadrana« (na vrtu Narodnega doma), kjer se bodo sprejemala darila isti dan od 10. do 15.

— Društvo za vzdrževanje Elizabetne otroške bolnice ima svoj občni zbor v sredo 13. t. m. ob 18. uri v posvetovalnici na magistratu. Poleg običajnega dnevnega reda je tudi sprememba pravil. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Klub esperantistov v Ljubljani obvešča obiskovalce tečajev, da je dobil večje prostore v prvi mestni deklški osnovni šoli (Sv. Jakoba trg 1), soba št. 10. Zato se vrši tečaj A v tork ob 18.15 do 19.45, tečaj B pa v četrtek ob 19.30 do 21. Pridite točno!

— Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani. Članom pokojniškega zavoda za nameščence na znanje, da se volitve delegatov do sedaj radi neobjave statuta v »Službenih Novinah« še niso mogle razpisati. Statut je sedaj v »Službenih Novinah« razglašen in se bodo volitve še ta mesec razpisale. Imenik volilcev bo razglašen v petih izvodih pri pokojniškem zavodu od 8. do 20. ure, v po treh izvodih v trgovski zbornici in delavski zbornici v Ljubljani, v dveh izvodih na magistratu v Mariboru, v enem izvodu na magistratu v Celju, Ptuj, in občinskem uradu v Trbovljah, v trgovski komori in v radniški komori v Splitu.

— Zveza šoferjev naznaja svojim članom, da se vrši članski sestanek v četrtek dne 7. t. m. ob 7. uri zvečer v gostilni g. Kodala na Rimski cesti št. 11. Prosi se polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

— Miklavž pride tudi letos 5. t. m. v gostilno »Drašček«, Bohoričeva ulica št. 9, kjer bo obdaroval pridno deco. Dobro zavita darila za mlade in stare se sprejemajo do 6. zvečer.

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti PALMA kaučuk potpetnike in potpetnice

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5. decembra 1922.

— **Krajevni dar »Glasbeni Matice«.** Kralj Aleksander je podaril »Glasbeni Matici« v Ljubljani ob jubileju njene 50 letnice znesek 10.000 dinarjev, z izrečno željo, da naj »Matice« to svoto porabi za enega svojih najboljših gojencev, ki je končal svoje študije na konservatoriju Glasbene Matice in ki jih hoče nadaljeovati v inozemstvu. Istočasno je kralj daroval po 30.000 dinarjev za gledališče v Skopju in Subotici, nadalje 20.000 dinarjev gledališču v Beogradu in 10.000 dinarjev muzeju v Skopju. Vse te vsote je dvorni maršal izročil umetniškemu oddelku ministrstva prosvete, ki pošlje ta denar obdarovanim kulturnim zavodom.

— **Krajevni odhod v Ljubo.** Iz Beograda nam javljajo: Tekom današnjega dneva odpušča Nj. Vel. kralj Aleksander z romunske kraljice Marito v kopanju na morju pri Sarajevu. Koliko časa ostane kralj v Sarajevu, še ni znano.

— **K občinjskim volitvam.** Prijatelj lista nam piše: Vse poznavalce razmer je presenetila velika večina, ki jo je volila »Zveza delovnega ljudstva«. Znano je, da je bila velika večina, ki jo je doletela računalni k večjemu na večino 300–300 glasov. Prvotno se je mislilo, da so mnogi socialni demokrati Bernotove skupine oddali svoj glas Zvezi delovnega ljudstva. Morda je bilo res nekaj takih. Danes pa mi je odločilen član »Zveze« pojasnil, da je za to glasovalo nepričakovano veliko število uradnikov. Ker je namreč minister dr. Žerjav prišel v Ljubljano, pestil uradništvo, da mora glasovati za demokratsko listo in mu grozil s tolikokrat zlorabljenim geslom »Zvestoba za zvestobo«, so uradniki videli, da se glasovanja ne morejo vzdržati, ker bi bili sicer izpostavljeni znani maščevalnosti dr. Žerjava in njegove kliče. Šli so torej na volišče in vržili svojo kroglico v 2. skrinico, računajoč na to, da se jim prav gotovo ne more goditi slabše, ako pride namesto dr. Žerjavove kliče na krmilo kaka druga stranka. Tako je brezglava, nepremišljena in površna politika dr. Žerjava in mladim tudi v tem pogledu zadala napredni stvari hud udarec. — Izjavljamo Vašega včerajšnjega uvodnika moram še dodati, da vsled nepremišljenosti, kakorekloč v trenutnem afektu skručenega in le na dobrobit lastne strankarske kliče preračunane volilnega reda dr. Žerjava ni le izgubil Maribor, temveč tudi Ptuj, ki bo pri občinskih volitvah padel Nemcem v roke. (Volilni red kakor je ljubljanski, velja samo za kraje, ki imajo nad 10.000 prebivalcev. Uredništvo.) In take politike kujejo gospodje okoli »Jutra« v zvezde!

— **Tista nesrečna roka.** Na vprašanje, zakaj se je duhovščina do zadnjega moža udeležila volitev, smo dobili odgovor, da je bila odločilna telef. vest, priobčena v »Jutru« iz Beograda, češ da vlada čaka na ureditve prejemkov katol. duhovščine, da vidi, kako bo duhovščina nastopala pri ljubljanskih obč. volitvah. Torej navadno izsiljevanje. Na to je duhovščina odgovorila tako, kakor je bilo pričakovati. Čim je prej bila oklevala, zlasti višja duhovščina, ali naj bi se udeležila volitev za kandidate, ki so odločni sovražniki cerkve, ali ne, je na »Jutrovo« vest iz Beograda premagala vse antipatije ter s knezoškofo na čelu stopila na volišče. Mi smo takoj, ko smo čitali »Jutrovo« vest, obsodili manever našega nesrečnega režima ter svarili pred tem korakom. Kako prav smo imeli, so pokazala dejstva. Pri politiki odločuje vedno uspeh odnosno neuspeh. Le politiko, ki zaznamuje uspehe, moremo imenovati dobro in srečno politiko. Politika pa, ki ima za posledico neuspeh za neuspehom, kakor jih izkazuje naša politika naših režimovcev, je politika političnih sušmarjev. — Pri celi stvari pa je najlepše še to-le. Informirali smo se ter izvedeli, da v Beogradu niso nikdar sklepal o tem, da bo ureditev plač duhovščini odvisna od nastopa duhovščine pri ljubljanskih obč. volitvah. Dotična vest v »Jutru« je izmišljena. V Beogradu sploh nihče ni vedel o kakih takih nameri vladnih krogov. Javno je, da je »Jutrova« vest, kakor mnogo drugih njegovih vest, za časa volilne borbe, falzifikat, skovan v Jutrovem uredništvu samem. In ljudje si upajo očitati »volilne sleparije« — drugim. Vse pisanje Jutrovo od prvega početka volilne borbe pa do njenega zaključka je bilo le namenjeno, da vara in mami javnost. Le čuditi se je lahkovernosti Ljubljancev, da jih je še toliko nasledilo tem tako prozornim volilnim manevrom. Menda jih je spametoval — rezultat volitev, ki je jasno pokazal vso lažnivost »Jutrove« volilne taktike.

— **Pabrki z volilnega bojišča.** Krivičnost dr. Žerjavovega volilnega reda se kaže tudi v teh številkah. Na klerikalno - komunistično skupino je odpadlo 3953, na vse ostale skupine pa 5022. Klerikalno - komunistična skupina predstavlja torej manjšino ljubljanskega volilstva, in vendar jej pripade 35 mandatov, večini volilstva pa samo — 14 mandatov. In ljudje, ki so skovali ta volilni red, se imenujejo politične genije in dalekovidne (?) politike. Zveza delovnega ljudstva ima zahvaliti svojo zmago poleg pogrešnemu volilnemu redu, ki ne daje izraza pravi ljudski volji, — porasti komunističnih glasov. Dobila je Zveza 3952 glasov. Od teh pripade na klerikalce jedva 1500 glasov, raje manj, nego več. Dr. Peričeva skupina jih je zbrala na se po izvestilu njenih lastnih zaupnikov do 500 glasov. Ostalih 1952 glasov odpade na komuniste. Pri lastnih obč. volitvah so dobili komunisti okroglo 1000 glasov, letošnji prirastek znaša torej nad 900 glasov. Ta prirastek gre izključno na račun režima, na račun njegove nasilne politike. Vsaka sila rodi odpor, politika, ki dela s takim sredstvom, je bolna do mrtve.

— **Politična bilanca ljubljanskih občinskih volitev.** Pod tem naslovom v včerajšnji številki objavljeni članek je popraviti v odstavku pod številko 2 tako-le: iz tega, da je na prejšnjih občinskih volitvah dobila demokratska stranka 2809, narodno-socialistična 1326, a SKS 180 glasov, vse tri skupaj voljev 4285 glasov, da je pa na sedanjih volitvah dobila stranka mladimov 1822, a Zajednica 2917, obe skupaj 4739 glasov, sledi jasno, da je prišlo naprednim strankam na sedanjih volitvah 454 glasov, katere je pridobila Zajednica.

— **Kdaj bo volitev novega župana?** »Slovenec« piše, da se ima vršiti volitev novega župana tekem 8 dni po izvršeni občinski volitvi. Ta trditve ni utemeljena. Po § 42. volilnega reda je rok 8 dni po volitvah določen za eventualne ugovore. Šele ako ta rok preteče, ne da bi proti volitvam bil vložen kakšen ugovor, je smatrati volilno postopanje za končano. Ako pa se vloži kakšen ugovor, se mora še čakati na končno pravomočno rešitev ugovora, in šele od tega časa naprej teče potem rok 8 dni, ko se skliče prva seja novoizvoljenega občinskega sveta, da si izvolijo iz svoje srede župana in podžupana.

— **Železniški ravnatelj Franci v Zagrebu suspendiran.** Zagrebški »Pokret« javlja: V soboto se je v Zagrebu sestala komisija, ki jo je poslal železniški minister Andrija Stanić iz Beograda. Tej komisiji predseduje član stola sedmorice Lucarić. Komisija ima vsa potrebna pooblastila. V soboto popoldne je bil ravnatelj zagrebške železniške direkcije Leonid Franci suspendiran od službe in plače in ukazano mu je bilo, da ne sme zapustiti Zagreba. Temu poročilu dodaja »Pokret«, da bo v sredo priobčilo še neke nove dokumente, ki bodo imeli za posledico še suspenzijo nekaterih drugih članov »črnege kabineta« na železniški direkciji v Zagrebu.

— **Iz sodne dvorane.** Avskultanti: Josip Rus, dr. Ivan Šilbar, Joško Beržoič in dr. Stanke Žitko so imenovani za sodnike za okrožje višjega deželnega sodišča ljubljanskega.

— **Vpokošitve.** Vpokošeni so: Ignacij Lampič, višji pisarniški oficijal pri sodišču v Ljubljani, Jakob Zevnik, kancelist pri okrajnem sodišču v Kamniku, Ivan Rakovec, izvršilni uradnik pri okrajnem sodišču v Ljubljani, Alojzij Petrič, letniški paznik pri deželnem sodišču v Ljubljani, in Juri Kolman, sodni sluga v Radovljici.

— **Ob grobu vzornega akademika.** Z Dunaja nam pišejo: Dne 27. novembra umrl je član Janes Trdina, abs. medicenec. Po kratki in mučni bolezni, ki je trajala samo štiri dni, utrgala se je na njegovega mladega, nadebnega življenja. Postal je žrtv svoja poklica ker si je pri izvrševanju tega zastrupil svoje telo. Pokojnik je bil vnet Sokol in Triglav. Poleg vestnega izpolnjevanja dolžnosti v svojem poklicu je vključ materialnim neprilikom, s katerimi se je boril vse čas svojih študij, je našel še vedno več časa za izpolnjevanje dolžnosti napram domovini, kot vsak drugi. Že v Zagrebu je pridobil mnogo svojih kolegov za aktivno delovanje pri tamkajšnjem Sokolu, kjer je bil on načelnik; a nič manj delaven ni bil na Dunaju, kjer je z velikim trudom ustanovil med tukajšnjimi akademiki jugoslovenskega Sokola. Do zadnjega časa je bil pokojnik njegov načelnik in vzgoji je lepo številno vnati Sokolov. — Nesprosta smrt pa je težko udarila tudi »Triglava«. Z njim je izgubilo društvo najboljšega, najdaljšega in najzavetnejšega delavca. Za njim žaluje vsak, kdor ga je poznal, ker on je bil dober tovariš in v delu vzgled vsem. Ta vrzel v vrstah požrtvovalnih delavcev za domovino ne bo kmalu izpopolnjena. Z rodbino, ki je v njem izgubila edinega sina, žaluje vsi, ki so ga poznali.

— **Otvoritev telefonske centralo z javno govorilnico v Straži.** Pri pošti Straža je bila dne 18. novembra t. l. otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet s omejeno dnevno službo. Hkrati s otvoritvijo telefonske centralo se je uvedla pri pošti Straža tudi telegrafna služba. Telegrami ne posredujejo po telefonu.

— **Grda razvada.** V Ljubljani se je znova udomačila razvada, da se mladina, zlasti ženska, spreha v strnjenih vrstah po ozkih trotuarjih, drže se pod pazduho. Starejši pasanti in nadožni invalidi pa se jim morajo umikati s hodnika na sredo ceste, če hočejo mimo. Ta razvada je, najmlajše povedano, brezobzirnost prve vrste. Sicer pa je tudi proti jasnim določbam še vedno veljavna cestno-policijskega reda!

— **Predavanje o izmeničnem zakonu o neposrednih davkih,** ki ga priredi trgovski gremij v Celju, se ne vrši danes dne 5. t. m. kakor se je pomotoma poročalo, ampak v četrtek dne 7. decembra t. l.

— **Anton Kristan zapušta Beljo?** Zagrebški »Slobodna Tribuna« objavlja poročilo iz Osjeka, da zapusti koncem tega leta bivši minister in bivši voditelj socialnih demokratov v Ljubljani Anton Kristan svoje zelo plodonosno mesto državnega upravnika na državnem posestvu Belje. Na tem mestu bi moral Anton Kristan ostati do konca leta 1923. Čudno je, da Kristan zapušta službo, ki mu je donosala letno podrugli milijon dinarjev dohodkov. Kristan se namerava naseliti v Zagrebu, kjer baje prevzame vodstvo velikega denarnega zavoda. Kristan sam se je izrazil, da ima v Zagrebu vršitivažno politično mislo. Veleposlovstvo Belje je bilo preje pasivno, pod upravo Antona Kristana pa je postalo visoko aktivno — donaja baje državi letno nad 60 milijonov čistih dohodkov. Ako Kristan res zapusti svojo službo, se je bati, da bo Belje zopet pasivno.

— **Motorna brigadna.** Z ozirom na notico v »Slov. Narodu« glede usode motorne brigade dajo mestni magistrat siedece pojasnilo: Bencinska motorna brigada, za katero se je odločil občinski svet, da jo nabavi, ni nikakor namenjena za prostovoljno gasilno društvo, pač pa za mestno poklicno gasilstvo. Pri takem orodju je treba stalnih, strokovno naobrazljenih gasilcev, kar pa prostovoljna gasilska društva nikakor ne zmorejo že iz finančnega stališča ne, ker nimajo stalno nastavljenega moštva. Mestno poklicno gasilstvo prejme naročeno motorno brigadno koncem novembra meseca ali pa začetkom decembra iz Linca, med tem ko se gasilski trenski avto, ki je v delu v tovarni Stane Vidmar, blizu končni izvršitvi. Kar se tiče prošnje za oprostitve carine motorne brigade, je zadeva gladko rešena in ni bilo nikakih zapletenih akcij in je mestna občina dobila iz Beograda že carine prosto uvozno dovoljenje za to brigado. Mestna občina glede carine ne bo popolnoma nič prizadeta, ker je gasilsko orodje sploh prosto carine. Kar se tiče splošnega, treba je poudariti to, da je bila že davno nujna potreba ustanovitve poklicno gasilstvo. Za Ljubljano kot središče Slovenije je bilo skrajni čas, da se modernizira gasilstvo. Splošno je pa pri nas opaziti mrznilo do gasilske stvari, to se razvidi že iz tega, ker so gasilska društva v tako velikih finančnih težkočah, da niti rednih društvenih stroškov ne morejo kriti, kaj šele da bi si nabavljala potrebne gasilske predmete in orodje. Orodje pa, kar ga imajo, je staro ter za Ljubljano neprimerljivo. Valed tega je morala občina storiti to, kar je bilo nujno potrebno, modernizacijo vsaj v malem obsegu, po načinu, kakor jo imajo mesta Gradec — Dunaj. Kdor ve, koliko tovarov in koliko raznih industrijskih podjetij, skladišč, raznega materiala in blaga, bencina, petroleja, koliko lesnih skladišč se nahaja v mestu, tedaj mora uvideti, da je skrb za požarno varnost nujno potrebna. Ne gre samo hvaliti požrtvovalnosti ljudi, ki prostovoljno žrtvujejo svoj čas za gasilstvo, treba je tudi misliti, da je treba dati gasilcu, če hoče pri požarih kaj doseči, v roke moderno gasilsko orodje. Naše gasilstvo do sedaj nima nikakih priprav za večje bencinske požare, nima priprav za slučaj požara v kletih, v sobah, ki so napolnjene z dimom ali s strupenimi plini, nima nikakih priprav za slučaj požara v tovarnah, kjer je visoka električna napetost. Niti nima gasilstvo moderne brigade, ki bi zmogla mali pritisk našega vodovoda zvišati. Seveda bi trpela občina veliko iz finančnega stališča, če bi nastavila 12 ali pa več mož, ki bi bili samo za to tukaj, da bi se vezbali za gasilstvo in čakali na požare. Treba je bilo stvar urediti praktično. Vse stranke poudarjajo potrebo gospodarstva mestne občine in pa izvrševanje raznih del v lastni režiji. To se izvršuje sedaj pri gasilskem uradu v malem obsegu. Deset mož, ki so nastavljeni, so večinoma ključavničarji, mehaniki, mizarji, tapetniki, čevljarji itd. ter izvršujejo razna dela za mestno občino v delavnicah in sicer v dopoldanskih urah in so obenem na razpolago kot gasilska straža, med tem ko so popoldanske ure posvečene samo vezbanju in šoli. Moštvo se praktično vadi sedaj še s orodjem prostovoljnega gasilnega društva, ker še nima občina lastnega orodja. Ima šolo o raznih nevarnostih pri požarih bencina, strupenih plinov, reševanje ljudi iz požarišča, sanitarna služba, vezbanje vožnje s avto, sploh vse, kar spada v gasilsko in reševalno delo. S tem, da je združeno delo za občino v delavnicah in pa gasilsko delo, s tem razbremenjuje stroške za gasilstvo, ker moštvo sasuži s delom približno toliko, kolikor plača občina moštvo potom mesečnih plač. Seveda ostanejo tu še stroški za gasilsko orodje, ki pa mora biti in so stroški za to orodje nujno potrebni ter tudi upravniki in utemeljeni. Ti stroški so pač samo enkrat in to je pri nabavi orodja. Če pogledamo našo rešilno postajo, naše vozove, bil bi še skrajni čas, da se kupi rešilni avto. V Gradcu je občinstvo samo kupilo tri krasne rešilne avtomobile, jih podarilo gasilstvu ter s raznimi velikimi prireditvami podpiralo njihovo postajo rešila.

— **Poskušeni samomor.** Steklenico lizola je izpila uradnica M. G. iz Ljubljane. Nezvestno so prepeljali v bolnico, kjer so ji izpraznili želodec. Njeno stanje ni več opasno.

— **Samomor v obupu.** Danes zjutraj ob 9 se je ustrelil v svojem stanovanju v Cerkveni ulici št. 1 poslovođa tvrdke Seunig, g. Alojzij King. Pogubljen je bil s puščico Browningom naravnost v sence in je bil na mestu takoj mrtev. Vzrok samomora je bila neozdravljiva revmatična bolezen. Pokojnik zapušta ženo in tri nepreskrbljene otroke.

— **Prijet morilec.** V Mariboru je bil v sredo prijet neki Ivan Katuman, ki je hotel pobegniti čez mejo. Policijski komisariat v Mariboru je dobil namreč iz Cirkvenice na Hrvaškem obvestilo, da je Katuman obdolžen zavratnega umora in hoče radi tega pobegniti na Francosko. Možakar ki je bil zasačen še v pravem trenutku, je bil izročen pristojni oblasti.

— **Trd hrbet.** Posetnica Franja Galč iz Kozarij pri Dobravi je svojega sina udarila po hrbtu. Ker ima pa dečko izredno trd hrbet, si je mati zlomila roko nad njim in je morala rati tega v bolnico.

— **Grozen umor v Guštanju.** Na Selovcu pri Guštanju so našli obešenega posestnika po domače Pušnika. Njegova žena je izpovedala da se Pušnik ni sam obesil, temveč sta ga umorila lastni sin s svojo ženo. Orožniki so čeden zakonski par aretirali.

— **Najden utopljene.** Včeraj so potegnili iz Gruberjevega kanala pri iztoku v Ljubljano 45 let starega delavca Antona Hribarja. Bržkone je bil ta oni mož, čigar klice so čuli nekaterniki, ki pa so mislili, da je bil potapljačji se izanski župnik.

— **Čudna šala.** Neki 17letni Slavko iz Ljubljane je na Dunajski cesti kar tako malo za »špas« z nožem oklal Vladimirja Lampiča, Ivana Grinčala in Alojzija Komarja. Imenovani so bili prepeljeni v bolnico, vendar so njih poškodbe brezpomembne. Nadebudni Slavko pa je dobil za »špas« vabilo na policijo.

— **Neprevideh deček.** Janez Hvasti iz Oreha pri Mavčah je na poti v šolo skušal zlesti na neki voz. Pri tem je pa z nogo po neprevidezti zašel med kolo, ki mu jo je strlo. Prepeljen je bil v bolnico.

— **Priporočljiv prijatelj.** Anton Kovač iz Dobruj in France Kocjančič iz Sardinje vasi sta popivala v neki gostilni. Radi »politike« se je med njima vnel prepir in konec je bil, da je Kocjančič pograbil nož in sunil Kovača v levo stegno. Slednjega so prepeljali v bolnico.

— **Kino Tivoli.** Ali si že videl »Maciste in Javanka«? Ako še ne — hitro teči po vstopnico, kajti samo še danes in jutri se predvaja. Paziti pa moraš, da te pri blagajni ne pomečkajo. Tako sta govorila včeraj v Šelenburgovi ulici na promenadi dva prijatelja. In res, cela Ljubljana se je včeraj smejala atrakcijam glasovitega hercula Maciste. Zato reji pozor, predno se film »utrga«, in raje danes nego jutri si ga ogledaj! V četrtek se vidimo v »Divji Afriki«.

— **Zdravstveno stanje mesta Ljubljane.** Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 26. novembra do 2. dec. izkazuje to-le statistiko: Umrla je 17 oseb, 7 moškega in 8 ženskega spola (1 tuje). Smrtni vzroki: jetika 2, otroška vročica 1, možganska kap 1, srčna liha 1, rak 1, slučajna smrtna poškodba 1, drugi naravni smrti vzroki 10. Med tem časom se je rodilo 28 otrok (2 mrtvorojenca) 15 moškega in 11 ženskega spola. Naznanjene nalezljive bolezni: davica 1 slučaj, otroška vročica 1 slučaj in 1 slučaj trahoma.

— **Objava!** Obrtna zadruga čevljarjev za Ljubljano in okolica naznanja svojim cenj. naročnikom in odjemalcem, da je na na seli dne 3. dec. 1922. z odobrenjem vseh članov zadruge sklenila nadalje delo izvrševati le proti takojšnjemu plačilu. Umenev je ta sklep sam ob sebi, ker morajo čevljarji moštvi tudi vse blago in druge življenske potrebščine takoj plačati. Načelstvo.

— **IZPRED SODIŠČA.** LJUBLJANSKA POROTA. Pod predsedništvom predsednika deželnega sodišča dr. Otona Papeža se je včeraj otvorilo zimsko zasedanje ljubljanske porote. Včerajne razprave trajajo samo tri dni. Včeraj se je vršila razprava o uboju v Tupaličah. Dne 18. septembra l. l. sta popivala v Tupaličah v gostilni Mihletovi Andrej Vovnik iz Potoč in Fran Kern in sta zašla v prepir. Ko sta šla iz gostilne, je Kern zbežal, Vovnik pa z odprtim nožem za njim. Dohetil ga je in ga večkrat sunil z nožem, da je Kern zadet smrtno v srce kmalu nato izdihnil. Obtožene Vovnik, ki je znan kot nasilen človek, se je zagovarjal, da je bil popolnoma pijan. Porotniki so potrdili krivdo uboja z 9 : 3 glasovi, naka je bil Vovnik obsojen na 2 leti težke ječe.

— **Uboj na Viču.** Druga porotna razprava se je vršila proti delavcu Slivčiču ki se je dne 29. julija 1921 v opekarni na Viču z delavcem Trgovčičem in ga pri tej priliki udaril s sifonsko steklenico s tako sifo po glavi, da se je razbila. Trgovčič je radi zadobitih poškodb tekom dneva v bolnici umrl. Slivčič je bil radi prekoračenja sloboda obsojen na 8 mesecev zapora.

— **Zimsko porotno zasedanje v Mariboru** se prične 11. decembra t. l. in sicer pred poroto št. 11. decembra Maks Kocbek, posiljenec, branitelj dr. Stor; 12. decembra Lipč Farkaš, poizj. branitelj dr. Irgalič, Karol Ribič, umor. preten, branitelj dr. Müller; 13. decembra Josip Linca, Ivan Kramer, posiljenec, branitelj dr. Linold; 14. decembra Ivan Žalik, uboj. 15. decembra Ivan Stubeč, pomeverba, goljufija, branitelj dr. Irgalič.

Strašna eksplozija v Mariboru.

— **Maribor, 5. decembra.** (Izv.) V Slovenski ulici se je danes zjutraj dogodila strašna eksplozija. Okoli 7.30 se je začela pri hiši št. 18 silna detonacija, ki jo je povzročila močna eksplozija. Zračni pritisk je daleč naokoli pobil vse šipe. Eksplozija je bila kratka, a tembolj katastrofalna. Ko so potem ljudje vdrli v hišo št. 18, se jim je nudil grozen prizor. Na dvorišču je bila delavnica puškarja Cupiča popolnoma porušena. Takoj so pričeli z rešilno akcijo. Izpod razvalin so najprej potegnili puškarja Ivana Cupiča. Bil je težko ranjen. Otel si je življenje na ta način, da je v momentu, ko je nastala eksplozija smodnika, skril glavo za nakovalo. Poleg delavnice stoječa hišica je bila popolnoma razdejana. Izpod razvalin so potegnili hišnico Ano Škrbinec in njeneega 11mesečnega sinčka Antona. Oba sta bila mrtva.

Kako je nastala eksplozija, še ni uradno ugotovljeno. Znano je le, da je Cupič imel velike zaloge smodnika, ki je bil utihotapljen iz Avstrije. Nekateri pripovedujejo, da je danes okoli 3. zjutraj prišla neka moška oseba v delavnico in kmalu nato izginila. Čim je Cupič danes stopil v svojo delavnico, je nastala eksplozija. Slučaj je zelo tragičen. Zanimivo je, da se je Cupič branil dati svojo hčer za ženo trgovcu Kosiču, ki se je pred dnevi sam ustrelil vsled nesrečne ljubezni.

Dopisi.

— **Iz Dravograda** smo dobili tale dopis: V št. 271 z dne 30. nov. v Napredu pri je neznani dopisnik očital, da sem bil pred letom 1918 »šidmarkovec« in da sem med vojno obogatel. Dotičnega dopisnika pozivam, da to dolžitev takoj prekliče ker ga v nasprotnem slučaju imenujem podlega obrekovalca in lažnika. Bil sem od leta 1908 do 1918 skoraj nepretrgoma pri vojakih in štiri leta kot p. v. na fronti. Torej nisem mogel ničesar zaslužiti, še manj pa obogateti. Imamo pa pričke, kateri so prinesli celo svoje premoženje v telovnikovem žepu na Koroško, sedaj pa se hvalijo da so milijonarji in pri vsaki priložnosti barvo menjajo. Torej na dan s podpisom, da si pogledava v oči. Proti odgovornemu uredniku Napreda sem vožil tožbo. — Kaiser, trgovec.

— **Iz Zgornje Bistrice** na Štajerskem nam pišejo: Te dni sem potoval v Zgornjo Bistrico, ki je že slula pred vojno kot ena najzagrizenjših nemškutarskih vasi v bivši Štajerski. Upal sem, da se bodo razmere poboljšale, vendar sem bil razočaran, ko sem slišal na lastni ušesa, kakšno mnenje vlada med temi nemčurji. Vse, kar je slovenskega, zaničujejo in poveličujejo bivši nemškutarski režim nekdanje Orniogrove kliče. Posebno se odlikujeta v tej nesramnosti neki Fran in Anton Tramschež. Zavarujata vse vprek, in če jima kaže, se lotita tudi deljansko. Pred nekaj tedni sta napadla nekega starčka, zavednega Slovenca in ga tako pretepla, da bi kmalu podlegel za dobljenimi poškodbami. Prizor je opazovalo več oseb in ko so bile poklicane kot priče k sodniji, so soglasno pod prisego izpovedale, da niso ničesar videle. Njih zagrizenost proti Slovencem jim je celo pod prisego zaprla oči. Da so razmere take, je pač kriva Kukovčeva politika, ki stremi za tem, da se zopet deli Kranjska in Štajerska, katera bo zopet v popolni oblasti Orniogovih pristašev in ognjišče pangermanizma.

— **Tako je prav!** Iz Polze nam pišejo: Na praznik ujedinenja dne 1. t. m. je visela v nekaj zagrizeni nemškutarski tovarni na Polzezi lepa nova državna zastava na visokem drogu. Vedstvo tovarne (dr. Wildi, inž. Lakot ter prokurist Tomažič) udeležilo se je poleg drugega tovarniškega uradništva (Vizjak, Post itd.) korporativno slavnostne maše, kar je napravilo najboljše utis. Videti je, da je zavel po nacionalizaciji te nekaj pronesenih tovarne potom Jadranske banke v sedanji Stroilnici, leoni in kemični industriji, d. d. na Polzezi čisto drugi — jugoslovenski duh, kar prav tolo pozdravljamo. Želeli bi bilo le še, da bi »Sokoli« na Polzezi razpel svoja krila bolj energično in na široko.

DARILA.

Uprava našega lista je prejela za: »Slov. plan. društvo« 100 dinarjev. V volni oslepele volake: 100 D kot darilo g. Fran in Roze Krapež mesto venca na krsto pok. Josipa Turka. — Gosp. Andrej Žuljan iz Riemani sedaj v Cerknici, in njegova soproga Franja sta darovala o priliki krsta sinčka za: podružnici Jugoslovenske Matice Rakel in Cerknica pa 50 D. za podružnico sv. Cirila in Metoda v Cerknici 50 dinarjev.

Najnovejša poročila.

Kdo sestavi novo vladu?

— Beograd, 5. dec. (Izv.) V političnih krogih sodijo, da poveri kralj najprej sestavo novega kabineta zopet Nikoli Pašiću. Ker pa Pašić poverjene misli ne bo mogel izvršiti, bo kralj izročil nalogo, da sestavi novo vladu, Ljubi Davidoviću ali Stojanu Protiću. Ako dobi Davidović to misijo, stopi koj v stike s Hrvatskim blokom. Isto namerava storiti tudi Protić, kateremu bo sledil velik del radikalnega kluba.

Demokratski klub pred razkolom.

— Beograd, 5. decembra (Izv.) V demokratskem klubu se je danes dopoldne pričela razprava o političnem položaju. Nasproti si stojita Davidovičeva in Pribečević - Žerjavova skupina. Debatirajo o burne. Nasprotja med obema skupinama se poostrejejo. V političnih krogih zatrjujejo, da pride v demokratskem klubu še danes do končne odločitve. Razkol v klubu je neizogiben. Ker je večina na Davidovičevi strani, grozi Pribečević s secesijo.

Sestanek dr. Ninčiča z Mussolinijem.

— Beograd, 5. dec. (Izv.) Po poročilih iz Lausanne se na svojem povratku v Beograd sestane zunanji minister dr. Ninčič z vodilnimi faktori italijanske zunanje politike, tako tudi z državnim podtajnikom Contarinijem.

— Rim, 5. dec. (Izv.) Ministrski predsednik Mussolini se sestane v Milanu z zunanjim ministrom dr. Ninčičem. Po sestanku odpotuje Mussolini v London.

Brski predlogi glede morskih ožin.

— Lausanne, 5. decembra (Sv. br. ag.) Komisija za teritorialna vprašanja je imela včeraj sestanek. V razpravi je bilo vprašanje morskih ožin. Sestanka sta se udeležili tudi bolgarska in ruska delegacija. Izmet paša je podal načelne točke, po katerih se ima rešiti vprašanje in voditi debata. Člendarin je v imenu ruske delegacije naglašal glavne zahteve ruske sovjetske vlade, ki so:

1. Svoboda morskih ožin za trgovske ladje.
2. Prepoved plovbe vojnih ladij skozi ožine.

3. Priznanje pravice Turčiji, da sme morske ožine utrditi.

Duca in Stambolijski sta razložila stališče svojih vlad. Končno je izmet paša omenjal, da se ruski predlogi načelno in bistveno strinjajo s turškimi zahtevami. Komisija se je nato razšla. Dan prihodnjega sestanka ni bil določen.

— Lausanne, 4. dec. (Izv.) Seja teritorialne komisije je bila mestoma zelo živahna. Splošno je na seji vlada velika napetost. Izmet paša je naglašal sklepe angorske vlade, da mora biti varnost Carigrada glavnega mesta Turške in sedeža kalifata za vsako ceno garantirana. Na temelju tega sklepa je Turčija pripravljena skleniti pogodbe, ki ne bodo kvarne interesom Turčije. Lord Curzon je ugovarjal in zahteval, da zavzame Turčija definitivno stališče glede demilitarizacije morskih ožin in kontrolo od strani Društva narodov. Izmet paša je nato odgovoril: »Nimam ničesar pripomniti«.

Prijava terjatev in dolgov naših državljanov na čehoslovaškem.

— Beograd, 5. decembra. (Izv.) Ministrstvo financ opozarja, da je podpisan protokol med delegacijo kraljevine SHS in delegacijo Čehoslovaške republike glede terjatev in dolgov naših državljanov na Čehoslovaškem. V glavnem se opozarja na pogoje in na čin prijave terjatev in dolgov, ki je bila dne 15. novembra t. l. na drugi strani »Službenih Nov.« št. 256 objavljena. Rok za prijavo je podaljšan do 30. decembra t. l.

Otvoritev razorožitvene konference v Moskvi.

— Moskva, 4. dec. (Izv.) Po poročilu ruske brzojavne agenture je Litvinov otvoril razorožitveno konferenco. Na predlog poljskega delegata je bil Litvinov soglasno izvoljen za predsednika konference. Litvinov je nato prečital izjavo sovjetske vlade, ki je pripravljena zmanjšati stanje ruske vojske tekom dveh let na četrtino sedanjega staleža, t. j. približno za 200.000 mož, toda le pod pogojem, da vse razorožitveno pogodbo sklepajoče države zmanjšajo stalež svojih vojsk v istem obsegu. Dalje predlaga sovjetska Rusija radikalno znižanje vojnih izdatkov in medsebojni razpust sedaj obstoječih irregularnih vojaških formacij. Obmejni kraji naj se dalje proglasijo za nevtralne. Končno je Litvinov predlagal izvolitev

treh komisijs, ki naj prouče vprašanje razorožitve, vprašanje znižanja izdatkov za vojaške svrhe in vprašanje o nevtralnosti obmejnih krajev.

Spor radi beogradskega tramvaja.

— Zagreb, 5. dec. (Izv.) Spor radi beogradskega tramvaja pride pred posebno razsodišče. Belgijska vlada je sporočila našemu zunanjemu ministrstvu, da je belgijsko tramvajsko društvo sprejelo predloge beogradske občine. Odobrilo je predlog, da se v Zagrebu sestane posebno razsodišče petih članov, ki ima spor med občno in društvom končno veljavno razsoditi. V to razsodišče imenujeta občina in društvo po dva člana, petega člana enega Švicarja pa izvolite sporazumno obe delegaciji.

Pred stavko tipografov na čehoslovaškem.

— Praga, 4. dec. (Č. T. K.) Pogajanja z zastopniki tipografov so se danes v Pragi začela. Končala so brezuspešno. Mogoče je, da izbruhne stavka tipografov.

Vstaško gibanje v Trakiji.

— Sofija, 4. decembra. (Bolg. brz. agent.) Listi objavljajo podrobnosti o vstaškem gibanju v zapadni Trakiji. Vstasi so na več mestih imeli spopade z grškimi vojaškimi oddelki. Bolgarska vlada je sklenila ohraniti nevtralnost napram dogodkom na Grškem. Strojeno so pa bile odločne odredbe v varstvo meja.

Politični položaj na Poljskem.

— Varšava, 4. decembra. (Izv.) Agrarna stranka pod predstvom Witosa je soglasno sklenila, da kandidira maršala Piłsudskega na mesto predsednika republike. Bivši minister Rataj je bil izvoljen za predsednika poljskega sejma z 252 glasovi desnice proti 177 glasovom leve. Za predsednika senata je bil izvoljen Strambczinski s 56 glasovi proti 40.

Izgon grškega princea.

— Atene, 4. decembra. (Izv.) Na de gradacijo in izgon obsojeni grški princ Andrej je danes na neki angleški vojni ladji zapustil Grško.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda!

Borzna poročila.

— Zagreb, 5. decembra. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 13.65, 13.73, Pariz 5.525, 5.075, London 324.—, 329.—, Berlin 0.99, 1.10, Dunaj 1.10, 1.15, Praga 226.50, 229.50, Trst 3.565, 3.605, Newyork 71.50, 72.50, Budimpešta 3.15, 3.45. Valute: dolarji 70.50, 71.50, lira 3.525, 3.565, češka krona 2.25, —, švicarski frank 13.60, —, francoski frank 4.975, 5.025.

— Curih, 5. decembra. Današnja predborza: Zagreb 1.80, Berlin 0.065, Dunaj 0.0076, Praga 16.85, Milan 26.50, Budimpešta 0.23, London 23.98, Pariz 37.10, Newyork 5.285, Bukarešta 3.35, Sofija 3.50.

— Curih, 4. decembra. (Direktno.) Zagreb 1.85, Berlin 0.0637, Milan 26.201, Pariz 36.85, London 23.88, Newyork 5.2725.

— Praga, 4. decembra. Zagreb 43.50, Berlin 0.3925, Milan 155.50, Pariz 222.50, London 142.125, Newyork 31.50, Curih 5.90.

— Trst, 4. decembra. Zagreb 7.—, Berlin 0.25, Praga 64.75, Pariz 142.—, London 91.15, Newyork 20.25, Curih 384.—.

— Berlin, 4. decembra. Zagreb 113.—, Praga 263.50, Milan 408.—, Pariz 585.—, London 37.150.—, Newyork 8350.—, Curih 1575.—.

— Dunaj, 4. decembra. Devize: Zagreb 242.75, 243.25, Beograd 971.—, 973.—, Praga 2272.—, 2278.—, Curih 13.485.—, 13.515.—, Valute: dinari 958.—, 962.—, češka krona 2255.—, 2265.—, curiški frank 13.400.—, 13.460.—.

Sokolstvo.

— Telovadni večer Sokola I. se vrši v Unlonu v četrti 7. t. m. zvečer. Začetek ob 20. Telovadne posebnosti so pri ženskem nastupu proste vaje, zvezane z medigrami, in devetorica v ženskih plesnih gibih in prehodih. Moštvo izvaja poleg drugih boka na godbo, orodno vaje na treh konjih, posebno slikovita bo moravska beseda v moravskih narodnih nošah. — Društveni orkester spopolni telovadni nastop s koncertnimi točkami. — Po končani telovadbi sledi zabava pri pogrnjenih mizah in ples.

— Sokol v Vel. Lašah je vprizoril v nedeljo popoldne 3. decembra A. Funkovo »Tektmo«, drama v treh dejanjih, v prid Verovšek - Borštnikovemu spomeniku. Igra je nadvse dobro uspela. Zlasti so dobro rešili svoje vloge: br. Mravlj (Dane), Jožica Hočevarjeva v vlogi Stane in Slomej kot Lesovin. Nadvse pa se je odlikoval Smolej ki je bil Lesovin z dušo in telesom na odr. Občinstvo je bilo jako zadovoljno.

Poizvedbe.

— Izgubila se je 3. decembra 1922. zlata zapestnica (obroč) od Ravnikarjevo do Linhartove ulice. Pošten najditelj se prosti, da odda isto proti primerni nagradi pri z. Hlebš, Dunajska cesta 36.

— Poizvedba. Dne 30. nov. zvečer ob pridelitvi štaka, društva je neki zlobnež odnesel iz veže kazinskega poslopja g. Krapežu zgornji železni poniklani del železne peči. Isto noč je tudi nekdo odlomil drog z zastavo v Selenburgovi ulici in zastavo odnesel. Ako bi kdo vedel za storilce, naj sporoči g. Krapežu proti dobri nagradi.

Razne stvari.

* Achilleon. Njegova usoda je žalostna. Kri pripada sedaj Grčiji in razkošna palača, ki jo je dala zidati cesarica Elizabeta in ki je bila pozneje v posesti Viléma II., je popolnoma zapuščena. Grška vlada ne ve, kaj bi počela z njo. Jo prodati? Prav težko je najti kupca, ki bi bil v stanu plačati ceno, ki jo je Achilleon vreden, to se pravi približno 20 milijonov francoskih frankov. V pričakovanju tega redkega pišča bi bilo pa treba vzdrževati palačo, kar bi pa bilo zvezano s tolikimi stroški, da je palača prepuščena svoji usodi in bo kmalu začela razpadati. Še transit gloria mundi.

* Sežiganje mrtičev. Krematorij v Nemčiji imajo polno dela. V Berlinu sežgo danes 30 do 35 mrtičev. Doslej je bilo v nemških krematorijih vpečenih že nad 200 tisoč trupel. Troški za sežiganje stalno narastajo. Sežiganje se vrši pri približno 1000° C. Preostali niso vedno gotovi, da dobe pepel svojcev, ker se po krematorijih čestokrat seže skupno po več trupel. Pri odračenem človeku ostane do 2½ kg pepela.

* Prva državljanska dolžnost je ženitev. Angorska vlada je predložila svoji narodni skupščini zakonski načrt, ki pravi v svojem prvem členu, da starost za zakon se določa z 18. letom. Kdor se ne poroči, ko je star 25 let, bo prišljen k temu. Ako je dotična oseba morda bolna, se jo v starosti 25 let natančno preišče in samo ako ima neozdravljivo bolezen, ostane neporočen. Ako gre mož na potovanje in ne more svoje žene vzeti s seboj, mora dobiti od lokalne oblasti dopust. Ako mora živeti dalje časa proč od svoje žene, pa razpolaga s sredstvi, se mora družiti poročiti in pri povratku svojo drugo ženo s seboj pripeljati. Kdor ima ob svojem 50. letu samo edino ženo, pa mu sredstva dovoljujejo, da bi lahko imel še jedno, je obvezan skrbeti za jedno ali več sirot, ako si niso nakopali na rame še druge žene. Dijaki so oproščeni poročne dolžnosti do konca svojih študij. Tako se je bati, da bo mnogo turških dijakov študiralo zelo dolgo časa.

— Kipling in šola. Znameniti angleški romanopisec Rudyard Kipling, katerega Džunglo imamo tudi v slovensko prevedeno, je pisal te dni rektorju pariške univerze pismo, kjer pravi, da so po njegovem mnenju ure, ki so posvečene intelektualni vzgoji otrok v Franciji, preštevline in da to vodi k prenapetosti duha, ki je zdravju mladine zelo škodljiva. V Angliji pa se greš ravno v nasprotnem smislu, otroci goje preveč sport in se premalo uče. Kipling misli, da bi bilo najbolje, če bi mednarodna konferenca določila dolžnost vsakdanjega duševnega in telesnega pouka. K temu pripominjamo, da se v naših šolah čisto po nemškem načinu še mnogo manj goji telesna vzgoja v šolah kakor v Franciji, če smemo sploh tiste bore dve ure telovadbe na teden imenovati »telesno vzgojo«. Ravno tu bo treba največ reforme.

Glavni urednik:
RATO POSTOJNSEK.
Odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Dobi se po vseh boljših trgovinah z usnjem ter na veliko pri:

Berson-Kaučuk d. d., Zagreb, Wilsonov trg št. 7.

Ženska za ribanje se priporoča. Ponudbe na upr. Slov. Nar. pod „Ribanje 10628“

Kakršen gospod tak sluga.

Burka enodejanka iz vojaškega življenja.

Igra se po vseh podeželnih odrih z največjim uspehom.

Dobiva se v „NARODNI KNJIGARNI“ PREŠERNOVA ULICA, V LJUBLJANI.

Na hrano in stanovanje snrejem dva gospoda. Kje pove urr Slov. Naroda. 1063

Vinska klet zelo priprava za vinotoč, se takoj odda. Poizve se Kolodvorska ul. 26. 10635

2 sobi s kuhinjo

Iščem. Ponudbe pod „Nagrada 10.000 K 10367“ na upr. Slov. Naroda.

Pozor penzionisti!

Lahko oprav lo proti brezplačni hrani, par ur dnevno v „uradniški menzi“ Prešernova ulica 9. Javiti dnevno od pol 7 do 8 ure zvečer. Nastop takoj.

Naša nadvse ljubljena mama, stara mama in tašča, gospa

IVANKA KUTIN roj. CELIGOJ

je po mukepolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, danes ob 6. uri zvečer v 65 letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši v ponedeljek ob 15. uri iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče, kjer se truplo položi v rodbinsko grobnico.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji cerkvi sv. Stefana.

POSTOJNA, dne 2. grudna 1922.

Žalujejo rodbine: Kutin, Milaveo, Knežič, Inocente, Jurca, Barátaer.

Zahvala.

Vam vsem, ki ste ob nenadni in nenadomestljivi izgubi našega dragoga

Jožeta Turka, sod. avskultanta

čustvovali z nami, nas tolažili in mu izkazali zadnjo čast, izrekamo našo najsrčnejšo zahvalo.

V dolžnost si pa štejemo izreči še posebno zahvalo vsem g. tovarišem pokojnega za njihov težki pot v gore, g. pevcem v Kranju in Ljubljani za njihov zadnji pozdrav. Podružnici slov. plan. društvu, Sokolu, gasilnemu društvu, Kolu sestara in čitalnici v Kranju, društvu sodnikov, zastopnikom višjega in deželnega sodišča, državnega pravdnštva ter delegacije ministrstva financ, kakor tudi Planinskemu društvu in Sokolu I. v Ljubljani, dalje sportnemu klubu Dren in Ilirija, zastopnikom ofic. zbora in raznim organizacij, sošolcem, prijateljem in znancem pokojnega, vsem za njihovo častno spremstvo krasne vence in sočustvovanje še enkrat izkrena hvala.

V Ljubljani, dne 4. decembra 1922.

Rodbina Turk-Reicher.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem žalostno vest, da je naša nad vse ljubljena hčerka, sestra, svakinja in teta, gđc.

Pavle Korošec

dne 30. novembra po dolgi in mučni bolezni v starosti 21. let, previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se je vršil v soboto 2. decembra ob 3. pop. iz hiše žalosti na pokopališče v Rodine. Smokuš pri Žirovnici, dne 2. decembra 1922.

Žalujejo rodbine Korošec, Hrovat, Bajželj.

Zahvala.

Povodom nepričakovane izgube naše predrage

Pavle

izrekamo najglobokejšo zahvalo vsem, ki so blago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti, posebno se pa zahvaljujemo gg. čist. duhovnikom, gg. zdravnikom, pevcem, Sokolu Jesenice ter vsem darovalcem prekrasnega cvetja.

Smokuš pri Žirovnici, dne 3. decembra 1922.

Žalujejo rodbine Korošec, Hrovat, Bajželj.

Angleščino**in klavir**

podučuje začetnike za nizki honorar
na gospodična. Poljanska cesta 13-II,
levo. 12634

Mlad človek 10649

s trgovsko izobrazbo, vešč srbskega in
nemškega jezika išče mesta kot agent
ali potnik za Srbijo event. z dnevnico
in provizijo. Ponudbe pod „R. S. B.“
posreduje Beograd. Sprejeto preko
biroja „Reklama“ Knez Mihailova ul. 11.

**Oprema
na prodaj.**

kompl. spalnica in kuhinja lepa, skoro
nova. Naslov pove upr. Sl. Nar. 10644

Proda se

3 lepih konj, dve kočiji in nekaj težkih
tovarnih vozov. Polze se pri Vinko
Majdič, Kranj. 10647

Diplomirani

elektro-tehnični inženjer švicarske uni-
verzite, vešč vsakega pisarniškega dela.
poznavelec razmer v Srbiji, ki ima tr-
govske zveze, išče mesta v industriji
svoje stroke. Ponudbe je poslati na upr.
Slov. Naroda pod „SS 30 1646“

Za zdravnike!

Zbirka modernih medicinskih knjig je
na prodaj. Ogleda in več se polze v
papirni trgovini „Tičar“ St. Peterske
ceste. 10621

Sposodi se klavir

ter proda nekaj pohištva in kitara. Na-
slov pove uprava Slov. Naroda. 10622

**Več vagonov
ajde**

lepe, zdrave, se proda. Pismene ponudbe
se naj pošljejo na trdiko import „Slo-
venija“ Eksport, Ljubljana, Gosposka
ulica 4. 1642

Prodajo se 4 parcele

v najlepši legi v Ljubljani
Prule.

Istotam naprodaj bencin motor

z 8-10 HP,

v najboljšem stanju, skoraj nov malo rabljen. 10640

Polze se več Grubarjevo nabrežje št. 22.**MARASKINO MORPURGO**

častica tega delikatnega likerja je nepopisen užitek!

Priporočamo!

COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane
likere, žganja, ekstrakte in sirupe.

PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA
DESTILACIJA

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

Primerna darila za Miklavža in Božič so tudi

čevlji

kateri se dobijo v vseh velikostih in raznih obli-
kah po znanih znižanih cenah od priprave
do najfinejša izpeljave pri trdki

HNT. KRISPER

Mestni trg 23 (nasproti raišožu)

in sicer otroški od Din 25.— naprej

ženski od Din 100.— naprej

moški od Din 140.— naprej

Hišni čevlji in gantarje razne kakovosti
po znižanih cenah.

Razglas.

V ponedeljek dne 18. decembra 1922 ob 10 uri dopoldne
se vrši na licu mesta v Mariboru, Milska ulica št. 15

prostovoljna javna dražba.

Proda se hiša z vrtom. V hiši se vrši stara gostilniška obrt,
poprej znana Šošaričeva gostilna.

Najnižja ponudba iznaša 2 milijona jugoslovanskih kron. Po-
nudniki morajo pred začetkom dražbe položiti 10 % varščine.
Hiša se proda tudi pred dražbo, ako kupec to želi.

Natančnejše podatke glede dražbenih pogojev, obsežnosti
objekta i. t. d. dajeta sodni komisar dr. Franjo Firbas, notar v
Mariboru ter zastopnik lastnika dr. Franjo Rosina, odvetnik v
Mariboru. 10520

Mlad, intellig. mladenič

večstransko porabiljiv, vojašine pr. st.
išče primerne službe. Naslov pove upr.
Slov. Naroda. 10625

Sukanec

pristno angleški (okrog 10) špul) se
ceno proda. Naslov pove uprava Slov.
Naroda. 10643

**Elektromontažni
vodja**

v tem času obratovodja elektr. centrale
želi premeniti službo. — Ponudbe pod
„Perfekten 10626“ na upravo Slovensk
Naroda. 10626

**Sprejme se
kompanjon**

v svrhu razširjanja obrata nove, dobro
vpeljane tovarne v Sloveniji. Pojasnila
daje Robert Walland, Ljubljana, Slom-
škova ulica 4. 10632

Zahvala.

Za nebrojne čestitke k najini zlati po-
roki se vsem prijateljem iskreno zahva-
ljujeva. 10631

Kaspar in Elizabeta Gasperin
Vilna gora.

Iščem zastopnika

za prodajo kemikalij na debelo. Pred-
staviti se je v torek in sredo od 10. do
12. ure Gradaška ulica 18. I. nadst.
levo, drugače pismeno na upravo Slov.
Naroda pod „Kemikalije 10627“

**Dober
postranski zaslužek**

se nudi knjigovodju-strokovnjaku, ki bi
hotel poučevati uradnika nekaj večernih
ur na teden zaključke trgovskih knjig
in sestavo bilanc. Ponudba pod „Bi-
lanca 10620“ na upravo Slovenskega
Naroda. 10620

Ženitna ponudba!

Ljubljancan, 28 let star, glasbenik, želi
v svrhu takojšnje ženitne znanja z do
25 let staro gospodično z dežele. Po-
goviti: neomadeževana preteklost in ne-
kaj premoženja. Le resne ponudbe, ako
mogoče s sliko, pod šifro „Poštenost“
na anonimno družbo Aloma Company,
Ljubljana, Kongresni trg 3. 10633

Gostilno

vzajem v najem ali na račun. Ponudbe
pod „Gostilna 10462“ na upravo Slov.
Naroda. 10462

Prodajalka

išče mesto v špecerijski trgovini. Na-
slov lahko takoj. Ponudbe na upravo
Slov. Naroda pod „Specerijska s roka
10553“.

**Za manjšo parno opremo pri Ljubljani
se išče
strojnika**

ki je vešč celotnega oprekearskega obrata.
Ponudbe pismene ali ustne na obrtno-
kreditno združenje v Ljubljani, Praža-
kova ulica 3, pritišče. 10555

Dva zelo dobro ohranjena

motorja

na bencin s 4—6 konjskih sil, se radi
nabave elekt. motorjev ceno prodajo.
Pojasnila daje L. Ouc, Marjinec p.
Mozirje. 10521

Olivno olje

garantirano čisto brez vsake primesi po-
šilja proti plačilu po pošti ali železnici
v pločevinastih posodah Adam Pestorč,
Zelenika (Boka Kotorska). 9848

**Iščem spretnega
delavca**

s primerno šolsko izobrazbo, ki bi imel
veselje do fabricacije papirnih izdelkov.
Biti mora vojašine prost. I. Bonač
sin, Copova cesta 16. 10554

Gospodična

ki ima veselje, da se v trgovini izob-
razi, išče mesta v trgovskem podjetju,
ali trgovini bodisi v Ljubljani ali na
deželi. Ponudbe na upravo Sl. Naroda
pod „Trg podjetje 10595“.

Družabnika

s 50.000 Din iščem k že obstoječemu
podjetju. Zglašijo naj se tisti, ki lahko
kapital takoj založijo in v pis. poslih
osebno sodelujejo. Ponudbo na upravo
Slov. Naroda pod „Existenca 10563“.

Kontoristkinja

sa nešto znanja slovenskega i perfektno
srpsko-hrvatskog, njemačkog i taljanskog
jezika, strojopisa, njemačke stenografije
kao i svih ostalih uredskih poslova,
traži namještenie u Ljubljani. Nastup
službe moguć 15. januara. Ponude pod
„S. D. 10597“ na upr. Sl. Nar. 10597

**Proda se
kmečko posestvo**

radi posebnih vzrokov po zelo ugodni
ceni ali se odda na daljšo dobo v na-
jem pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe
pod „Posestvo 10569“ na upravo Slov.
Naroda. 10569

RUDOLF SOKLIČ
asistent jnž. žel., Zagreb

MARIJA SOKLIČ roj. DOLINŠEK
priv. uradnica, Ljubljana

POROČENA

LJUBLJANA

3. decembra 1922.

Za LESNO INDUSTRIJO

se išče

KNJIGOVODJA

zmožen laščine event. francoščine

POSLOVODJA

(nam. žel.)

JARMIST

(gastrot).

Vsi le prvotne, zanesljive in skušene
noči. Vstop 1. januara 1923. V ponu-
bah so s aviti pogojil Naslov pove upra-
va Slov. Naroda. 10529

**ADRIA TEA
NAJBOLJI**

DOBI SE
POVSOD

GLAVNA
ZALOGA

F. ŠIBENIK-LJUBLJANA

Največja izbira

različnih pletenin, majic, nogavic

in rokavice pri trdki

A. & E. Škaberne Ljubljana
Mestni trg 10

Solicitatorja

izurjenega v vseh poslih večje odvet-
niške pisarne z zmožnostjo, da samo-
stojno obračunava, vodi eksekucije, ko-
ledar, evidenco itd. Tudi vpokojenega
sodnega uradnika sprejme odvetniška
pisarna v Ljubljani. Ponudbe pod označ-
bo „Solicitator 10565“ je nasloviti na
upravo Slov. Naroda. 10565

CENO

prodam posestvo v Sv. Ožbal-
du p. Brezno, vse gospodarske
zgradbe, 30 orolov polja, 15 ora-
lov pašnikov, šume vsega skupaj
198 orolov in pilarna. Vpraša se
pri **Stjepanu Mržek, Nedel-
šće, Medjimurje.** 10473

Motor. cirkular žaga

še skoraj nova se za 11.500 Din proda.
Sura 15 m dolga in 9 m široka, z ope-
ko krita priprava za delavnico, shram-
bo lesa, gospodarsko poslopje itd., se
no zelo ugodni ceni proda. Poizve se
Sp. Šiška, Celovška cesta 13, meh-
nična delavnica. 1496

Kožuhovina

svila, modni nakit, pred-
pasniki, spodnja krila

po znižanih cenah

pri

A. Šinkovic in K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

Soba s hrano

se odda s 15. decembrom za dva mi-
na gospoda. Naslov pove upravnistvo Slov.
Naroda. 10629

Družba „Ilirija“ Ljubljana,
Kralja Petra trg 8

Prodaja bukovih drv

na debelo in drobno, žaganje drv, do-
stava na dom. 10141

Starejša vijolina

se proda. Stari trg št. 17. (Trafika).
10 61

Proda se njiva

2 joha velika, meter Din. 10. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 10069

Ugodna prilika!

Posestvo, obstoječe iz 2 hiš, gospodarskega po-
slopja, velikega sadnega vrta, velikega vrta za zelenjavo,
2 njiv
s staroznano gostilno pri „Lovskem domu“

v bližini treh ribnikov (10 minut od Maribora) se radi
opustitve obrti s celim inventarjem proda za Din 300.000.
Reflektanti dobe natančnejša pojasnila pri Josip
Katalanu, Krčevina 70 pri Mariboru ali pa pri trdki
Nikelsbacher & Smerkolj, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Posredovalci izključeni! 10535

Charles Princ

— Ljubljana —

Miklošičeva c. 36

MANUFAKTURA**Zahtevajte****„MEDICINAL KONJAK“**

z znamko

„ALKO — modri križec“

in najfinejše krem likerje!

„ALKO“, LJUBLJANA, KOLIZEJ.

Objava.**Zadružna Gospodarska banka
d. d.**

v Ljubljani

naznanja, da posluje od 4. decembra 1922 dalje

v lastni palači

na Miklošičevi cesti štev. 10

(vis à vis hotela „Union“).

Telefonska številka je do nadaljnjega
samo 57.